

V Bruseli 9. 1. 2013
COM(2012) 795 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

AKČNÝ PLÁN PRE PODNIKANIE 2020

Opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe

OBSAH

1.	Naša výzva – Viac podnikateľov pre Európu	3
2.	Akčný pilier 1 – Vzdelávanie a odborná príprava v oblasti podnikania na podporu rastu a zakladania podnikov	5
2.1.	Nové základy: zvýšenie prevahy a kvality podnikateľského vzdelávania	5
2.2.	...a nové hranice: vyššie vzdelávanie v oblasti podnikania	6
3.	Akčný pilier 2 – Vytvorenie prostredia podporujúceho rozvoj a rast podnikateľov....	8
3.1.	Lepší prístup k financovaniu	8
3.2.	Podpora nových podnikov v hlavných fázach ich životného cyklu a podnecovanie ich rastu	10
3.3.	Poskytnutie nových obchodných príležitostí v digitálnom veku	13
3.4.	Jednoduchšie prevody podnikov	15
3.5.	Od zlyhania k úspechu: druhé šance pre poctivých zbankrotovaných podnikateľov	17
3.6.	Regulačná záťaž: jasnejšie a jednoduchšie pravidlá	18
4.	Akčný pilier 3 – Vzory a oslovenie špecifických skupín.....	22
4.1.	Nový spôsob vnímania: podnikatelia ako vzor	22
4.2.	Nové horizonty: zameranie sa na ženy, seniorov, migrantov, nezamestnaných a mladých ľudí	23
4.2.1.	Ženy.....	23
4.2.2.	Seniori	24
4.2.3.	Podnikatelia z radov migrantov	25
4.2.4.	Nezamestnaní, najmä mladí ľudia.....	26
	Príloha: Hlavné opatrenia Komisie	29
	Príloha: Akčný plán pre podnikanie 2020 – opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe	29

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV

AKČNÝ PLÁN PRE PODNIKANIE 2020

Opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe

Európa od roku 2008 trpí dôsledkami najzávažnejšej hospodárskej krízy za posledných 50 rokov: prvýkrát je v Európe viac ako 25 miliónov nezamestnaných a vo väčšine členských štátov zatiaľ malé a stredné podniky (MSP) neboli schopné dosiahnuť úroveň pred krízou.

Európska ekonomika čelila pred súčasnou hospodárskou a finančnou krízou štrukturálnym problémom z hľadiska svojej konkurencieschopnosti a rastu, ako aj prekážkam v oblasti podnikania. Mnohé z nich aj naďalej pretrvávajú, ale táto kríza zároveň bola aj katalyzátorom, aby sa uskutočnili rozsiahle zmeny a reštrukturalizácia. Svetové hospodárstvo sa za posledné desaťročie takisto transformovalo. Rýchlo rastúci dopyt a výroba na globálnych trhoch vyvolali tlak na dodávky zdrojov a energií, v dôsledku čoho sa zmenila nákladová štruktúra európskych spoločností, z ktorých mnohé sú od dovozu týchto dodávok závislé.

V rámci stratégie Európa 2020 sa v nadväznosti na túto skutočnosť stanovili základy pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny budúci rast a konkurencieschopnosť, ktoré sa budú zaoberať našimi hlavnými spoločenskými problémami. Odstránenie problémov minulosti a nasmerovanie EÚ na cestu udržateľnejšieho rozvoja v budúcnosti je spoločnou zodpovednosťou členských štátov a inštitúcií EÚ. EÚ na základe zistenia, že naše hospodárstva sú úzko prepojené, v súčasnosti pretvára svoju správu ekonomických záležitostí s cieľom zabezpečiť lepšie politické reakcie na súčasné a budúce výzvy.

Európa potrebuje viac podnikateľov, aby opäť zaznamenala rast a vyššiu mieru zamestnanosti. V nadväznosti na revíziu iniciatívy „Small Business Act“ v apríli 2011 a oznámenie o priemyselnej politike, ktoré bolo prijaté minulý október, sa v navrhovaných akčných plánoch stanovuje nová vízia a množstvo opatrení, ktoré je potrebné prijať na úrovni EÚ a členských štátov v záujme podpory podnikania v Európe. Sú založené na troch pilieroch: rozvoj vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti podnikania; vytvorenie správneho podnikateľského prostredia; vzory a oslovenie špecifických skupín.

1. NAŠA VÝZVA – VIAC PODNIKATEĽOV PRE EURÓPU

Podnikanie je významnou hnacou silou hospodárskeho rastu a vytvárania pracovných miest¹: vedie k vzniku nových spoločností a pracovných miest, otváraní nových trhov a rozvíjaniu nových zručností a schopností. Napríklad v priemyselnej oblasti je preto mimoriadne dôležitý rýchly rozvoj šiestich odvetví, ktoré zaznamenávajú rast, uvedených v aktualizácii Komisie túkajúcej sa priemyselnej politiky². V dôsledku podnikania sú hospodárstva **konkurencieschopnejšie a inováčnejšie**, pričom podnikanie zohráva kľúčovú

¹ Pokiaľ ide o potenciál podnikania v oblasti vytvárania pracovných miest, pozri oznámenie Komisie s názvom „Smerom k oživeniu hospodárstva sprevádzanému tvorbou veľkého počtu pracovných miest“, 18. 4. 2012, COM(2012) 173 final.

² V oznámení COM(2012) 582 final z októbra 2012 boli identifikované: pokročilé výrobné technológie a čistá výroba, základné podporné technológie, biologické produkty, udržateľná priemyselná a výrobná politika a suroviny, čisté vozidlá a inteligentné siete.

úlohu pri dosiahnutí cieľov niekoľkých európskych odvetvových politík.³ Komericializácia nových myšlienok zlepšuje produktivitu a vytvára blahobyť. Bez pracovných miest vytvorených v nových firmách by bol priemerný čistý rast zamestnanosti záporný⁴. **Nové spoločnosti**, najmä MSP, **sú najdôležitejším zdrojom tvorby nových pracovných miest**: každý rok vytvárajú v Európe viac ako 4 milióny nových pracovných miest.⁵ Motor tohto oživenia sa však zdrháva: od roku 2004 **poklesol podiel osôb preferujúcich samostatnú zárobkovú činnosť pred stálym zamestnaním** v 23 z 27 členských štátov EÚ.⁶ Kým pred tromi rokmi bola samostatná zárobková činnosť pre 45 % Európanov prvou voľbou, v súčasnosti sa **toto percento znížilo na 37 %**.⁷ V USA a Číne je tento podiel naopak oveľa vyšší, a to 51 % v USA a 56 % v Číne. Okrem toho **novozaložené podniky rastú oveľa pomalšie⁸ v EÚ** ako v USA alebo v rozvíjajúcich sa krajinách, a **menej z nich sa radí medzi najväčšie svetové firmy**.⁹

Úroveň podnikania a jeho charakter sa v jednotlivých členských štátoch do veľkej miery líšia, a preto sú dôvody pre nízky entuziazmus, pokiaľ ide o podnikateľskú kariéru, rôzne. Niektoré členské štáty s vyššou úrovňou podnikania sú menej úspešné ako iné, pokiaľ ide o pomoc novým a malým podnikom v oblasti rastu. **Potenciálni podnikatelia v Európe nemajú vo všeobecnosti priaznivé prostredie na podnikanie**: vzdelanie neponúka správny základ na rozbehnutie podnikateľskej kariéry, ťažký prístup k úverom a trhom, ťažkosti pri prevode podnikov, obavy z trestných sankcií v prípade porušenia a zaťažujúce administratívne postupy. Ročný prieskum rastu 2013 nedávno poukázal na potrebu zlepšenia podnikateľského prostredia v záujme zvýšenia konkurencieschopnosti ekonomík EÚ. Okrem toho sú **podporné opatrenia pre MSP nad'alej nevyvážené**, keďže veľký počet členských štátov EÚ pri príprave právnych predpisov ešte stále nezohľadňuje charakteristiky malých podnikov, najmä mikropodnikov¹⁰, ani neposkytujú druhú šancu poctivým zbankrotovaným podnikateľom.¹¹

Nielenže je toto prostredie problematické, ale prevláda v ňom aj **kultúra, ktorá dostatočne neuznáva ani neodmeňuje podnikateľské úsilie** a neodkazuje na úspešných podnikateľov ako na vzory, ktoré vytvárajú pracovné miesta a príjmy. **Európa musí prejsť dôkladnou a rozsiahlou kultúrnou zmenou**, aby bolo podnikanie motorom rastu nášho hospodárstva.

Na základe súčasnej hospodárskej krízy a nového mechanizmu správy ekonomických záležitostí sa v tomto oznámení podrobnejšie opisujú a zdôrazňujú opatrenia v tých

³ Napríklad oznámenie „Modrý rast: príležitosti pre udržateľný rast v morskom a námornom odvetví“ – COM(2012) 494 final.

⁴ Kauffman Foundation: „Business Dynamics Statistics Briefing: Jobs created from business start-ups in the United States“ http://www.kauffman.org/uploadedFiles/BDS_Jobs_Created_011209b.pdf.

⁵ Výpočet Komisie na základe údajov Eurostatu (2009).

⁶ Medzi krajiny, v ktorých v rokoch 2004 – 2012 rástli preferencie samostatnej zárobkovej činnosti, patrili Česká republika (z 30 % na 34 %), Lotyšsko (zo 42 % na 49 %), Litva (z 52 % na 58 %) a Slovensko (z 30 % na 33 %).

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/index_en.htm

⁷ Komisia EÚ, Flash Eurobarometer č. 354 „Podnikanie“.

⁸ Albert Bravo-Biosca: „The dynamics of Europe's industrial structure and the growth of innovative firms“ Konferencia Spoločného výskumného centra v Seville, október 2011.

⁹ Je pozoruhodné, že medzi európske podnikové giganty patrí len 12 spoločností založených v druhej polovici 20. storočia v porovnaní s 51 spoločnosťami v USA a 46 spoločnosťami v rozvíjajúcich sa krajinách; z nich boli v Európe založené po roku 1975 len tri v porovnaní s 26 v USA a 21 na novo vznikajúcich trhoch. T. Philippon, N. Veron, Bruegel Policy Brief 2008/1.

¹⁰ Ako sa uvádza v oznámení Komisie: „Európska iniciatíva za rozvoj mikroúverov“ KOM(2007) 708 v konečnom znení (prijaté 20. 12. 2007).

¹¹ „Dynamika podnikania: zakladanie, prevod a bankrot podnikov“ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf.

oblastiach, v ktorých sa po preskúmaní iniciatívy Small Business Act Komisiou¹² zistila potreba ustavičného zlepšovania na vnútroštátnej a európskej úrovni.

Každý MSP je iný: rozlišovanie podľa veľkosti, oblasti podnikania a právnej formy vyžaduje vhodné zameranie pozornosti tvorcov politik.¹³ Táto zásada sa týka slobodných povolání práve tak ako individuálnych podnikateľov, ktorí takisto významne prispievajú k hospodárstvu EÚ¹⁴. **Zásada „najskôr myslieť na malých“ musí byť meradlom európskych a vnútroštátnych politik.**

Musíme zabezpečiť, aby bolo podnikanie pre Európanov atraktívnou príležitosťou. Týka sa to aj podnikateľov v sociálnej sfére, ktorých potenciál sa často podceňuje.¹⁵ Vytvárajú udržateľné pracovné miesta a preukázali väčšiu odolnosť proti kríze ako hospodárstvo vo všeobecnosti. Podnikatelia v sociálnej sfére sú novátormi, podnecujú sociálne začlenenie a prispievajú k dosiahnutiu cieľov stratégie Európa 2020.

Súčasnú situáciu možno zmeniť len prostredníctvom **ambiciózných a koordinovaných opatrení všetkých správnych orgánov na európskej, vnútroštátnej a regionálnej úrovni.**

Tento akčný plán je koncepciou spoločného rozhodného konania zameraného na zvýšenie podnikateľského potenciálu Európy, odstránenie existujúcich prekážok a obnovenie kultúry podnikania v Európe. Jeho cieľom je zjednodušiť zakladanie nových podnikov a vytváranie oveľa priaznivejšieho prostredia pre rozvoj a rast súčasných podnikateľov.

Navrhuje tri oblasti, v ktorých je potrebné prijať okamžité opatrenia:

1. vzdelávanie a odborná príprava v oblasti podnikania na podporu rastu a zakladania podnikov;

2. posilnenie rámcových podmienok pre podnikateľov odstránením existujúcich štrukturálnych prekážok a ich podporovaním v kľúčových fázach fungovania podniku;

3. zdynamizovanie kultúry podnikania v Európe: výchova novej generácie podnikateľov.

2. AKČNÝ PILIER 1 – VZDELÁVANIE A ODBORNÁ PRÍPRAVA V OBLASTI PODNIKANIA NA PODPORU RASTU A ZAKLADANIA PODNIKOV

2.1. Nové základy: zvýšenie prevahy a kvality podnikateľského vzdelávania...

Investovanie do vzdelávania v oblasti podnikania je jednou z európskych investícií s najvyššou návratnosťou. Z prieskumov vyplýva, že 15 – 20 % študentov, ktorí sa na strednej škole zúčastnili na programe minipodnikov, neskôr založia vlastnú spoločnosť. Toto číslo je tri- až päťkrát vyššie ako u širokej verejnosti¹⁶. Mladí ľudia, ktorí majú možnosť

¹² Február 2011, KOM(2011) 78 v konečnom znení (prijaté 23. 2. 2011) Preskúmanie iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu.

¹³ Tamže.

¹⁴ Smernica 2005/36/ES: „(...) v rozsahu, v akom sú regulované, slobodné povolania, ktoré sú v súlade s touto smernicou vykonávané na základe príslušnej odbornej kvalifikácie osobne, na vlastnú zodpovednosť a odborne nezávisle osobami, ktoré poskytujú duševno-myšlienkové výkony v záujme klienta a vo verejnom záujme.“

¹⁵ KOM(2011) 682 v konečnom znení (prijaté 25. 10. 2011) „Iniciatíva pre sociálne podnikanie – Vytvárať priaznivé prostredie na podporu sociálnych podnikov v rámci sociálnej ekonomiky a sociálnych inovácií“ Sociálny podnik je subjektom v rámci sociálneho hospodárstva, ktorého hlavným cieľom je, aby mal skôr sociálny dosah, ako vytváral pre jeho majiteľov alebo akcionárov zisk.

¹⁶ C. Jenner, „Business and Education: Powerful Social Innovation Partners“, Stanford Social Innovation Review (27. august 2012).

vzdelávať sa v oblasti podnikania, bez ohľadu na to, či si neskôr založia podnik alebo sociálny podnik, získajú **vedomosti v oblasti podnikania a základné zručnosti a postoje**, ako sú **tvorivosť, iniciatívnosť, vytrvalosť, tímová práca, pochopenie rizika a zmysel pre zodpovednosť**. Je to podnikateľský duch, ktorý podnikateľom pomáha **pretvoriť myšlienky na činy**, čím sa zároveň výrazne zvyšuje zamestnanosť.

Podnikanie je kľúčovou kompetenciou v európskom rámci¹⁷ a opatrením v najnovšom oznámení Komisie s názvom Prehodnotenie vzdelávania¹⁸ Úloha podnikania ako nástroja na zvýšenie miery zamestnanosti sa takisto zdôrazňuje v ročnom prieskume rastu na rok 2013¹⁹. Mnohé členské štáty úspešne zaviedli vnútroštátne stratégie pre vzdelávanie v oblasti podnikania alebo ho povinne zaradili do učebných osnov. Treba však urobiť viac. Vzdelávanie by sa malo oživiť prostredníctvom **praktických modelov experimentálneho vzdelávania** a skúseností od **skutočných podnikateľov**. Je potrebné stanoviť výsledky vzdelávania v oblasti podnikania pre všetkých pedagógov s cieľom zaviesť na hodinách účinnú metodiku vzdelávania v oblasti podnikania.

Praktické podnikateľské skúsenosti však možno získať aj mimo oblasti vzdelávania. Mladí ľudia by sa mali podporovať v rozvíjaní podnikateľských zručností prostredníctvom informálneho a neformálneho vzdelávania, napríklad dobrovoľníckej práce. Takéto skúsenosti by sa mali oceňovať a uznávať v súlade s navrhovaným odporúčaním Komisie v tejto oblasti²⁰.

Na základe partnerstiev s podnikmi môžu byť študijné programy vzdelávania a odbornej prípravy relevantné pre praktický život. Iniciatívy, napríklad VET²¹ – podnikateľské fórum a aliancie pre sektorové zručnosti²² poskytujú tipy na zapojenie podnikov. Vzdelávacie inštitúcie by sa mali podnecovať, aby zaujali širší prístup k podnikaniu s cieľom zabezpečiť rozvoj a uplatňovanie kultúry podnikania a inovácie prostredníctvom svojich úloh, vedenia, zapojenia zúčastnených strán, osnov a výsledkov v oblasti vzdelávania.

2.2. ...a nové hranice: vyššie vzdelávanie v oblasti podnikania

Úloha vyššieho vzdelávania v oblasti podnikania ďaleko presahuje poskytovanie poznatkov subjektom pôsobiacim v ekosystémoch, partnerstvách a priemyselných združeniach. Tým, že sa podniky zamerané na špičkové technológie a podniky s vysokou mierou rastu vo väčšej miere stávajú cieľom verejných politík zameraných na podnikanie, sú inštitúcie vyššieho vzdelávania aktívnou zložkou inovačných politík členských štátov a EÚ.

Európsky technologický inštitút (EIT) je priekopníkom úlohy podnikania ako kľúčového nástroja pre inovácie na úrovni EÚ, a priemyslu pomáha preklenúť priepasť medzi vzdelávaním a inováciou. Zo znalostných a inovačných spoločenstiev EIT už vzniklo množstvo podnikov. Študenti vďaka programom EIT získajú skúsenosti v oblasti vedy založenej na excelentnosti s podnikateľským vzdelávaním, službami vytvárania podnikov a programami mobility. Partnerstvá môžu poskytnúť účinnú platformu na riešenie

¹⁷ Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie.

¹⁸ COM(2012) 669 http://ec.europa.eu/education/news/rethinking/com669_sk.pdf.

¹⁹ Pozri s. 11, ročný prieskum rastu, COM(2012) 750 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_sk.pdf.

²⁰ COM(2012) 485.

²¹ VET – odborné vzdelávanie a príprava.

²² http://ec.europa.eu/education/news/20120425_en.htm.

podnikateľských zručností rôznych sektorov tým, že sa priamo zapoja do poskytovania, uplatňovania a aktualizácie týchto zručností.

Univerzity by sa mali začať správať viac podnikateľsky.²³ Európska komisia už tejto súvislosti vypracovala v spolupráci s OECD rámec pre podnikateľského ducha na univerzitách. Účelom tohto rámca je pomôcť zainteresovaným univerzitám vyhodnotiť a zlepšiť svoje schopnosti pomocou cieľených vzdelávacích modulov. Prístup k tomuto rámcu sa bude postupne rozširovať.

Komisia:

- *vypracuje celoeurópsku iniciatívu týkajúcu sa vzdelávania v oblasti podnikania, ktorá spojí súčasné európske a vnútroštátne skúsenosti potrebné na analýzu vplyvu, výmenu vedomostí, rozvoj metódik a vzájomnú výmenu skúseností medzi odborníkmi z členských štátov,*
- *zintenzívni spoluprácu s členskými štátmi s cieľom posúdiť zavedenie vzdelávania v oblasti podnikania v každej krajine na základe skutočných skúseností a na podporu verejných správ, ktoré sa chcú učiť od úspešných partnerov,*
- *spolu s OECD zavedie orientačný rámec na podporu rozvoja podnikateľských škôl a inštitúcií VET²⁴,*
- *podporí uznávanie a schvaľovanie vzdelávania v oblasti podnikania v informálnom alebo neformálnom vzdelávacom prostredí²⁵,*
- *bude začiatkom roka 2013 šíriť orientačný rámec univerzity s podnikateľským duchom; zjednoduší výmenu medzi univerzitami so záujmom o uplatňovanie tohto rámca; postupne ho bude propagovať v inštitúciách vyššieho vzdelávania v EÚ,*
- *podporí úspešné mechanizmy univerzitného zakladania podnikov (vedľajšie podniky atď.) a vznikajúce ekosystémy medzi univerzitami a podnikmi v rámci kľúčových sociálnych výziev.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *zabezpečili, že kľúčová kompetencia „podnikanie“ bude súčasťou učebných osnov v rámci primárneho, sekundárneho, odborného a vyššieho vzdelávania a vzdelávania dospelých do konca roka 2015;*
- *poskytnú mladým ľuďom príležitosť nadobudnúť minimálne jednu praktickú skúsenosť v oblasti podnikania²⁶ pred tým, ako ukončia povinné vzdelávanie, napríklad pokiaľ ide o vedenie mikropodniku, zodpovednosť za podnikateľský projekt spoločnosti alebo za sociálny projekt;*

²³ Por. Gibb A., Haskins G., Robertson I., *Leading the Entrepreneurial University*, University of Oxford, 2009.

²⁴ Pozri najnovšie oznámenie o prehodnotení vzdelávania, COM(2012) 669, oddiel 2.1.

²⁵ COM(2012) 485 final, 5. 9. 2012.

²⁶ Pozri najnovšie oznámenie o prehodnotení vzdelávania, COM(2012) 669, oddiel 2.1.

- *podporovali odbornú prípravu na podporu podnikania pre mladých ľudí a dospelých v rámci vzdelávania pomocou zdrojov zo štrukturálnych fondov v súlade s národným plánom na vytváranie pracovných miest, najmä z Európskeho sociálneho fondu (ESF) v súlade s národnými plánmi na vytváranie pracovných miest, najmä ako nástroj druhej šance v oblasti vzdelávania pre tých, ktorí nemali možnosť získať vzdelanie, zamestnanie alebo odbornú prípravu; v plnej miere využili možnosti na odbornú prípravu dostupné v rámci fondu na rozvoj vidieka – Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV);*
- *podporovali vzdelávacie moduly v oblasti podnikania pre mladých ľudí v rámci národných systémov záruk pre mladých ľudí.²⁷*

3. AKČNÝ PILIER 2 – VYTVORENIE PROSTREDIA PODPORUJÚCEHO ROZVOJ A RAST PODNIKATEĽOV

Nové podniky si vyžadujú osobitnú pozornosť. Existuje **šesť kľúčových oblastí**, v ktorých je potrebné prijať opatrenia na odstránenie existujúcich prekážok, ktoré bránia ich zakladaniu a rastu:

- prístup k financovaniu,
- podpora podnikateľov v kľúčových fázach fungovania podniku a ich rastu,
- poskytnutie nových obchodných príležitostí v digitálnom veku,
- prevody podnikov,
- konkurzné konanie a druhá šanca pre poctivých podnikateľov,
- zníženie regulačnej záťaže.

3.1. Lepší prístup k financovaniu

Žiadny podnik nemôže fungovať, investovať a rásť bez primeraného financovania a likvidity, preto je financovanie jednou z hlavných kľúčových nástrojov pre rast MSP.²⁸ Podľa verejnej konzultácie, ktorú začala Komisia v júli 2012, predstavuje prístup k financovaniu jedno z najvýznamnejších obmedzení pre rast a podnikanie v Európe. MSP sa spravidla spoliehali na bankové pôžičky, v dôsledku čoho má súčasné obmedzenie bankových úverov z dôvodu krízy na MSP neprimeraný vplyv. Okrem toho, **najmä podnikatelia majú ťažkosti pri získavaní finančných prostriedkov na začiatku podnikania**. Európska komisia predložila v decembri 2011 akčný plán na zlepšenie prístupu k financovaniu pre MSP²⁹, ako aj návrhy týkajúce sa fondov rizikového kapitálu a fondov sociálneho podnikania.³⁰ Osobitná pozornosť

²⁷ Návrh odporúčania Rady o zavedení systému záruk pre mladých, COM(2012) 729.

²⁸ KOM(2011) 206 v konečnom znení, Akt o jednotnom trhu. Dvanásť hybných síl podnecovania rastu a posilňovania dôvery. „Spoločne za nový rast“.

²⁹ KOM(2011) 870 v konečnom znení, Akčný plán na zlepšenie prístupu MSP k financovaniu.

³⁰ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o európskych fondoch rizikového kapitálu, KOM(2011) 860 v konečnom znení; návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o európskych fondoch sociálneho podnikania, COM(2011) 862 v konečnom znení.

bola MSP venovaná v smernici o finančných nástrojoch³¹ a v záverečných rokovaniach o smernici o kapitálových požiadavkách³². Na európskej aj vnútroštátnej úrovni však treba urobiť oveľa viac na odstránenie nedostatkov trhu vrátane preskúmania alternatív k bankovým pôžičkám poskytovaným MSP, na doplnenie obmedzeného dostupného súkromného financovania a zvýšiť dostupnosť informácií o financovaní.

Dôležité je tiež zvýšiť kvalitu a finančnú návratnosť začínajúcich projektov. Medzi niektoré oblasti, v ktorých možno prijať opatrenia, patria **finančná podpora na testovanie, predvedenie a skúšobnú prevádzku nových technológií, posilnenie rizikového kapitálu, podnikateľskí anjeli, inkubátory a pôžičky pre MSP s veľkým potenciálom.** Podnikatelia potrebujú **finančné prostriedky s cieľom využívať výskum na obchodné účely a vyvíjať a testovať inovačné obchodné modely.** Komisia navrhuje podporiť tieto oblasti v rámci budúceho **programu pre konkurencieschopnosť podnikov a MSP (COSME)**³³ a programu **Horizon 2020**, ako aj z európskych štrukturálnych fondov³⁴.

Sociálno-ekonomické subjekty a sociálne podniky sú dôležitou hybnou silou pri inkluzívnom vytváraní pracovných miest a sociálnej inovácii. Keďže čelia podobným problémom ako väčšina MSP, môžu sa pri získavaní finančných prostriedkov stretnúť s ďalšími ťažkosťami, ktorými sa Komisia zaoberala v budúcom **programe v oblasti sociálnej zmeny a inovácie (PSCI), ako aj v nariadeniach týkajúcich sa štrukturálnych fondov**³⁵.

Dôležitým prvkom úspešného podnikateľského ekosystému je rad počiatočných investorov (rizikového kapitálu a podnikateľskí anjeli), ktorí poskytujú základnú a prvú investíciu do základného imania. Títo investori využívajú rozsiahlu sieť partnerov a poskytujú cenné poznatky a podporu pre trh a rozvoj odškodnenia za riziko. Tieto investície môžu byť podnietené aj fiškálnymi stimulmi.

Komisia v roku 2008 vytvorila **Európsku sieť podnikov**, partnerstvo s viac ako 600 hosťujúcimi organizáciami, ktorej úlohou je okrem iného poskytovať podnikom a budúcim podnikateľom potrebné informácie o prístupe k financovaniu EÚ a finančných prostriedkoch EÚ. V súčasnosti patria **medzi hlavné požiadavky podnikov aj naďalej lepšie informácie o podpore EÚ.** Komisia spolu so zúčastnenými stranami pracuje na **posilnení tejto siete** tak, aby bola aktívnejšia a efektívnejšia.

Komisia:

- *bude financovať programy zamerané na rozvoj trhu pre mikrofinancovanie v Európe prostredníctvom iniciatív, ako sú mikrofinancovanie Progress a spoločná akcia na podporu mikrofinančných inštitúcií v Európe (JASMINE) a sprístupňovanie zdrojov pre mikrofinancovanie, ktoré sú členským štátom a regiónom dostupné*

³¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/39/ES z 21. apríla 2004 o trhoch s finančnými nástrojmi, o zmene a doplnení smerníc Rady 85/611/EHS a 93/6/EHS a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/12/ES a o zrušení smernice Rady 93/22/EHS.

³² Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o prístupe k činnosti úverových inštitúcií a investičných spoločností, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/87/ES o doplnkovom dohľade nad úverovými inštitúciami, poisťovňami a investičnými spoločnosťami vo finančnom konglomeráte.

³³ Návrh nariadenia, ktorým sa zriaďuje program pre konkurencieschopnosť podnikov a malé a stredné podniky (2014 – 2020), KOM(2011) 834 v konečnom znení.

³⁴ Podľa návrhu Komisie pre budúce štrukturálne fondy je potrebné zaviesť komplexné stratégie pre inkluzívnu počiatočnú podporu s cieľom získať investície z ESF alebo EFRR na podnikanie. COM(2012) 496 final – 2011/0276 (COD).

³⁵ Pozri legislatívny návrh: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52011PC0609:SK:NOT>.

prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja,

- *zjednoduší priamy prístup MSP ku kapitálovým trhom prostredníctvom rozvoja režimu EÚ pre konania špecializované na obchodovanie s akciami a dlhopismi vydanými MSP („rastové trhy MSP“) v kontexte revízie trhu v smernici o finančných nástrojoch (MiFID).*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *posúdili potrebu zmeny a doplnenia súčasných vnútroštátnych, finančných právnych predpisov s cieľom zjednodušiť nové, alternatívne formy financovania pre začínajúce podniky a MSP vo všeobecnosti, najmä pokiaľ ide o platformy pre kolektívne financovanie, a zväzili potrebu zjednodušenia daňových právnych predpisov s cieľom stimulovať ďalší rozvoj alternatívnych finančných trhov, ako napríklad investície podnikateľských anjelov,*
- *využili zdroje štrukturálnych fondov na stanovenie systému podpory mikrofinancovania v rámci príslušných investičných priorít Európskeho sociálneho fondu (ESF) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF),*
- *v plnej miere využili potenciál EPFRV s cieľom zabezpečiť prístup k financovaniu podnikania, najmä v počiatočnej fáze podnikov pôsobiacich v oblasti poľnohospodárstva (napríklad začatie činnosti mladých poľnohospodárov) a vo vidieckych oblastiach vo všeobecnosti, a to aj prostredníctvom finančných nástrojov.*

3.2. Podpora nových podnikov v hlavných fázach ich životného cyklu a podnecovanie ich rastu

Približne **50 % nových podnikov skrachuje v priebehu prvých piatich rokov**. Ak majú byť európski podnikatelia schopní dosiahnuť očakávaný rast, musíme pre nich vyčleniť viac zdrojov, ktoré im pomôžu preklenúť toto obdobie. **Podnikom často chýba primeraný ekosystém, ktorý im umožní rásť.**

Významnú pomoc možno poskytnúť podporovaním služieb, ktoré poznajú ich trhy, čím výrazne zvyšujú mieru úspešnosti nových podnikov. Účinná podpora pozostáva z holistických programov, ktoré obsahujú základné prvky, napríklad vzdelávanie v oblasti riadenia, inštruktáž v oblasti výskumu a vývoja, a prepojenie s partnermi, potenciálnymi dodávateľmi a klientmi. Pri vyrovnávaní sa s obmedzenými zdrojmi a neistotou dodávok prostredníctvom strategických investícií a vývoja produktov potrebujú podnikatelia vo zvýšenej miere poradenstvo a podporu. Mnohé menšie podniky sú tiež vystavené rastúcemu tlaku zo strany spoločností, pre ktoré fungujú ako dodávatelia, a to z hľadiska plnenia nových noriem a požiadaviek na dizajn súvisiacich so zvýšenou efektívnosťou a recyklovateľnosťou zdrojov.

Znížením nákladov na dodržiavanie daňových predpisov sa zlepší podnikateľské prostredie, najmä pre malé firmy. Vzhľadom na svoje obmedzené zdroje a skúsenosti musia malé a novozaložené podniky znášať vyššie náklady na dodržiavanie predpisov z dôvodu zložitých daňových právnych predpisov a ťažkopádnych postupov predkladania daňových správ než väčšie podniky. Členské štáty by tiež mali zväziť zjednodušenie registračného konania pre DPH a vytvoriť elektronickú registráciu na jednom mieste s cieľom zjednodušiť cezhraničný digitálny obchod pre malé podniky.

Mnohé nové nápady na úspešné podniky pochádzajú z oblasti vedy a výskumu, ale z hľadiska väčšej miery využívania výsledkov výskumu podnikmi možno urobiť viac. Preto by si podniky mali navzájom vymieňať väčšie množstvo informácií o poznatkoch z projektov financovaných z rámcových programov v oblasti výskumu a vývoja.

Nové podniky sa často stávajú obeťou **zavádzajúcich marketingových praktík**, a to od poskytovania nepravdivých alebo zavádzajúcich informácií o službe zasielania ponúk zamaskovanej ako faktúry alebo zavádzajúce formuláre so žiadosťou o aktualizáciu adresárov spoločností. Komisia uverejnila stratégiu³⁶ s podrobným zoznamom budúcich opatrení s cieľom zvýšiť ochranu podnikov, a v priebehu roku 2013 plánuje v tejto súvislosti predložiť legislatívny návrh.

Odstránenie prekážok jednotného trhu a vytvorenie rovnakých podmienok pomôže malým podnikom pri rozvoji cezhraničných aktivít. Patrí sem riešenie problematiky dvojitého zdaňovania a odstránenie daňových nezrovnalostí a ostatné daňové opatrenia, ktoré predstavujú cezhraničné prekážky pre jednotný trh a zahraničné investície v EÚ.

Vo väčšine EÚ sa okrem toho právne rámce pre sociálne zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb výrazne líšia od právnych rámcov pre zamestnancov, čo vytvára ďalšie prekážky pre podnikateľov. Podpora nového podnikania je mimoriadne dôležitá pri prechode z nezamestnanosti na samostatnú zárobkovú činnosť. Ustanovenia na zjednodušenie založenia vlastného podniku a ekonomickej nezávislosti (sociálne dávky) pre ľudí, ktorí sú závislí od sociálnych dávok (ako sú dávky v nezamestnanosti), môžu byť určitou pomocou. Členské štáty by preto mohli preskúmať možnosť poberania dávok samostatne zárobkovo činnými osobami (napr. nemocenské, dôchodkové, invalidné, dávky v nezamestnanosti v prípade zatvorenia/bankrotu podniku atď.), ktoré budú porovnateľné s dávkami pre zamestnaných pracovníkov bez ich neskoršieho zníženia.

Z hľadiska prosperity potrebujú podnikatelia a **MSP konkrétne a ciele skúsenosti**, ktoré im pomôžu získať konkurenčné výhody a využívať globálne hodnotové reťazce, ako aj spoločné riadenie ľudských zdrojov. **Klastre, obchodné siete a ostatné typy združení podnikov môžu poskytnúť takéto vhodné prostredie**, keďže spájajú relevantné subjekty z oblasti podnikania, vzdelávania, výskumu a verejného sektora³⁷. Medzi MSP majú niektoré podniky, napríklad sociálne podniky, často osobitné obchodné modely, ktoré vyžadujú ciele režimy podpory. Zoskupovanie MSP môže viesť k zvýšeniu konkurencieschopnosti.³⁸ Členské štáty by preto mohli zvážiť zlepšenie svojich daňových režimov s cieľom umožniť vytvorenie viacerých takýchto skupín MSP.

Podnikatelia tak môžu výrazne ťažiť z jednotného trhu. V súčasnosti však riadnemu fungovaniu jednotného trhu ešte stále bránia určité prekážky. Európska komisia 3. októbra 2012 vydala **Akt o jednotnom trhu II**³⁹ s cieľom odstrániť súčasné prekážky. **Účinné vykonávanie** týchto opatrení môže podporiť podnikanie v Európe v takých oblastiach, akými sú cezhraničné služby, uznávanie diplomov a kvalifikácií a právo usadiť sa.

³⁶ COM(2012) 702 „Ochrana podnikov pred zavádzajúcimi marketingovými praktikami a zabezpečenie účinného uplatňovania; Revízia smernice 2006/114/ES o klamlivej a porovnávacej reklame“.

³⁷ Koncepcia klastrov a politik klastrov a ich úloha pre konkurencieschopnosť a inováciu: hlavné štatistické výsledky a získané skúsenosti, pracovný dokument útvarov Komisie SEC(2008) 2637.

³⁸ Záverečné odporúčania Európskej skupiny pre klastrovú politiku, odporúčanie č. 5, na http://www.proinno-europe.eu/sites/default/files/newsroom/2010/09/EPCG_Final_Report_web-low1.pdf, v nadväznosti na odporúčania Európskeho združenia klastrov.

³⁹ COM(2012) 573 final, „Akt o jednotnom trhu II – Spoločne za nový rast“.

Okrem toho by sa mali podporovať výmeny so skúsenými podnikateľmi v rámci EÚ, napríklad prostredníctvom programu Komisie Erasmus pre mladých podnikateľov (EYE).

Komisia:

- *identifikuje a podporí najlepšie postupy členských štátov s cieľom vytvoriť také fiškálne prostredie, ktoré bude priaznivé pre podnikateľov,*
- *podporí spoluprácu medzi klastrami a obchodnými sieťami,*
- *podporí vytváranie sietí a výmenu najlepších postupov medzi agentúrami, ktoré riadia programy v oblasti efektívnosti pre MSP,*
- *posilní partnerstvo Európskej siete podnikov s hostujúcimi organizáciami, jednotnými kontaktnými miestami a všetkými organizáciami na podporu MSP s cieľom i) šíriť informácie o iniciatívach EÚ, zdrojoch financovania a podpore inovácií, ii) podnietiť členské štáty, aby posilnili opatrenia na zvýšenie ochoty podnikateľov a MSP investovať, a iii) poskytnúť účinnú pomoc, aby mohli podniky plne využívať jednotný trh a pôsobiť na trhoch v tretích krajinách,*
- *preskúma pravidlá zakazujúce určité zavádzajúce marketingové praktiky⁴⁰ tak, aby boli rozsiahlejšie a posilnili uplatňovanie proti takýmto praktikám v cezhraničných prípadoch;*
- *plne uvoľní potenciál jednotného digitálneho trhu pre MSP tým, že odstráni existujúce prekážky pre cezhraničné obchodovanie online,⁴¹*
- *bude pokračovať v rozvoji programu Erasmus pre mladých podnikateľov s cieľom splniť zvýšený dopyt po účasti z radov nových podnikateľov na celom jednotnom trhu,⁴²*
- *podporí výmeny mladých podnikateľov medzi EÚ a tretími krajinami,*
- *pomôže členským štátom vypracovať schémy integrovanej podpory prostredníctvom seminárov zameraných na budovanie kapacít a financovaných z technickej pomoci ESF za účasti príslušných zainteresovaných strán vrátane poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom vypracovať integrované stratégie a zaviesť osobitné opatrenia, najmä pre mladých podnikateľov,*
- *bude aj naďalej zdokonaľovať portál Vaša Európa – podniky pomocou informácií o jednotnom trhu pochádzajúcich od Komisie aj členských štátov.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

⁴⁰ Smernica 2006/114/ES o klamlivej a porovnávacej reklame.

⁴¹ Napríklad vrátane malého jednotného kontaktného miesta pre registráciu, priznanie a platbu DPH, ako sa uvádza v oznámení Komisie o budúcnosti DPH VAT (IP/11/1508).

⁴² V roku 2013 presiahne dopyt od nových podnikateľov dostupný rozpočet: od konca decembra 2012 malo približne 950 nových podnikateľov nárok na výmenný pobyt, zatiaľ čo z dostupného rozpočtu bolo možné financovať iba približne 930 výmenných pobytov. Vzhľadom na to, že rozdelenie nových podnikateľov oprávnených na výmenný pobyt rastie v priemere o 25 podnikateľov každý týždeň, je zrejmé, že dopyt presiahne ponuku v roku 2013. Mnohé sprostredkovateľské organizácie vyčerpali pridelený rozpočet už v roku 2012, a preto nemohli uskutočniť viac výmen.

- vytvorili priaznivejšie prostredie vnútroštátnej daňovej správy pre začínajúce podniky; znížili náklady na dodržiavanie daňových predpisov zjednodušením daňovej registrácie a platenia daní, a to rozšírením využívania elektronických prostriedkov vrátane urýchlenia plnej realizácie jednotného digitálneho trhu,
- presadzovali daňovú koordináciu s cieľom zabezpečiť, aby nekonzistentné daňové zaobchádzanie nevedlo k dvojitému zdaneniu alebo k iným škodlivým daňovým praktikám, ktoré narušajú jednotný trh obmedzovaním cezhraničného obchodu a cezhraničných investícií rizikového kapitálu,
- prehodnotili režimy dane z príjmov právnických osôb s cieľom zvážiť rozšírenie štatútu obmedzenia strát a odpočtov v rámci dane z príjmov právnických osôb,
- zvážili od roku 2013 možnosť pre malé podniky týkajúcu sa systému účtovania DPH v hotovosti,
- prijali nevyhnutné opatrenia na podporu komercializácie projektov zameraných na inováciu, výskum a vývoj so zreteľom na konkrétne problémy novozaložených podnikov,
- zvážili pre vlastníkov nových podnikov možnosť požiadať o možnú úpravu rozvrhu platieb sociálnych odvodov na určitý čas a na základe konkrétnej situácie podniku a riadneho odôvodnenia,
- plne využili nové možnosti podpory zavedené v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) pre zakladanie podnikov a rozvoj komplexných systémov profesionálnej výmeny návštev medzi podnikateľmi a poľnohospodárskymi podnikmi, ako aj podporu klastrov, podnikových sietí a kooperačných činností v oblasti poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, spracovania potravín a medzi vidieckymi podnikmi, ktoré nemajú poľnohospodársky charakter.

3.3. Poskytnutie nových obchodných príležitostí v digitálnom veku

Lepšie využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT) môže významne prispieť k rozvoju nových podnikov. IKT sú kľúčovým zdrojom rastu národných hospodárstiev, pričom európske MSP využívajúce IKT rastú dva- až trikrát rýchlejšie. Podľa oznámenia Komisie o priemyselnej politike⁴³, „podnikatelia potrebujú v plnej miere využívať potenciál jednotného digitálneho trhu EÚ, ktorý by mal rásť do roku 2016 o 10 % ročne.“

Komisia na základe hlavných iniciatív Digitálna agenda a Priemyselná politika pomôže podnikateľom a MSP plne využívať potenciál IKT z hľadiska **dodávky** nových digitálnych výrobkov a služieb, ako aj z hľadiska **dopytu** a inteligentného využívania týchto technológií.

Na strane dodávky predstavujú **weboví podnikatelia** osobitnú kategóriu podnikateľov, ktorí vytvárajú nové digitálne služby a produkty využívajúce web ako nevyhnutnú zložku. Začínajúce webové podniky majú tendenciu rásť a krachovať rýchlejšie ako iné podniky v exponenciálnej miere, čo predstavuje vyššie zisky, ale aj vyššie riziká. Pôsobia v rámci komplexného a rýchlo sa pohybujúceho ekosystému, v ktorom má mimoriadny význam

⁴³ Silnejší európsky priemysel v prospech rastu a oživenia hospodárstva; Aktualizácia oznámenia o priemyselnej politike, COM(2012) 582 z 10. októbra 2012.

vytváranie sietí a experimentovanie. Začínajúce webové podniky možno založiť s menšími nákladmi, pričom prekážky ich vstupu sú takisto menšie, v dôsledku čoho sa menia na atraktívny nástroj na začatie podnikateľskej kariéry. Weboví podnikatelia preto z tohto dôvodu vyžadujú ciele podporné opatrenia v záujme štrukturálneho posilnenia webového ekosystému začínajúceho podniku.

Na strane dopytu **už investovanie do digitálnych technológií nie je voľbou**: spoločnosti môžu byť v súčasnosti konkurencieschopné len vtedy, keď využívajú digitálny svet. To predstavuje možnosti a výzvy, najmä pre MSP, keďže veľakrát nemajú možnosť čeliť väčšej zložitosti nových obchodných modelov.

Podnikatelia v digitálnej oblasti sú takí, ktorí plne využívajú digitálne produkty a služby vrátane tzv. cloud computingu na znovuoobjavenie svojich obchodných modelov a zvýšenie svojej konkurencieschopnosti⁴⁴. Iniciatívy EÚ „Inteligentné využívanie informačných technológií a integrácia MSP do globálnych priemyselných hodnotových reťazcov“ a elektronické zručnosti podporia využívanie digitálnych technológií a prepojenie MSP s digitálnym svetom.

Potenciál elektronického obchodu ako súčasť príležitostí pre podnikateľov v rámci jednotného digitálneho trhu nie je plne využitý. Množstvo osobitných opatrení zvýši dôveru v obchod online.⁴⁵

Komisia:

- ***posilní vedomostnú základňu** o hlavných trendoch na trhu a inovačných obchodných modeloch zavedením online mechanizmu monitorovania trhu a hodnotiacej tabuľky v spolupráci s hlavnými zainteresovanými stranami s cieľom uľahčiť dialóg a viesť k spoločnému akčnému programu,*
- *zvýši **informovanosť prostredníctvom** celoeurópskej informačnej kampane pre podnikateľov a MSP o výhodách nového digitálneho vývoja; táto kampaň bude propagovať najväčšie európske úspechy, celoeurópske súťaže a programy udeľovania ocenení s cieľom zvýšiť vnímavosť podnikateľov voči meniacemu sa podnikateľskému prostrediu a novým obchodným príležitostiam,*
- ***zjednoduší vytváranie sietí** s cieľom podnecovať a podporovať nové obchodné myšlienky, napríklad: vytvorí **európsku sieť mentorov** pre odbornú prípravu, poradenstvo a praktickú výučbu o podnikaní v digitálnom veku a súvisiace podujatia medzi zúčastnenými stranami s cieľom preskúmať nové partnerstvá; **zavedie konkrétne opatrenia pre webových podnikateľov**, napríklad: i) európske partnerstvo začínajúcich podnikov na sprístupnenie skúseností, poradenstva, technológií a služieb, ii) klub vedúcich webových podnikateľov s cieľom prepojiť svetových webových podnikateľov a posilniť webovú podnikateľskú kultúru v Európe; iii) európska sieť katalyzátorov webových podnikov; iv) práca s európskymi investormi s cieľom zvýšiť tok rizikového kapitálu a kolektívneho investovania do začínajúcich webových podnikov; a v) podporovanie webových zručností*

⁴⁴ COM(2012) 529 „Uvoľnenie potenciálu cloud computingu v Európe“.

⁴⁵ COM(2011) 942 z 11. januára 2012. Koherentný rámec na posilnenie dôvery v jednotný digitálny trh elektronického obchodu a online služieb.

stimulovaním vzniku kurzov online otvorených širokej verejnosti⁴⁶ a vytvorenie platforiem pre poradenstvo a budovanie zručností,

- **posilní právomoci a zručnosti** zintenzívnením svojich opatrení týkajúcich sa elektronických zručností s cieľom zlepšiť zručnosti v rámci iniciatívy e-leadership, vedecké a tvorivé disciplíny, ako aj manažérske a podnikateľské zručnosti zamerané na nové technológie a trhy.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- zvýšili vnútroštátnu alebo regionálnu podporu pre začínajúce digitálne a webové podniky a podporili alternatívne financovanie začínajúcich technologických podnikov, ako sú systémy inovačných poukazov v oblasti IKT,
- podporili prístup podnikateľov k databázam Open Data a Big Data zostaveným v rámci verejných alebo priemyselných programov, ako je súbor údajov o kultúre Europeana,⁴⁷
- podporili najtalentovanejších podnikateľov, napr. podnecovaním najschopnejších absolventov, aby začali svoju kariéru v novozaloženom podniku,
- podporili urýchlené prijatie súčasných politických iniciatív, ako sú reforma ochrany údajov a návrh spoločného európskeho kúpneho práva, ktoré zmenšia prekážky pre zavedenie cloud computingu v EÚ,
- zabezpečili čo najlepšie využitie európskych fondov pre podnikanie v oblasti webu a digitálnych technológií v súlade s platnými predpismi a prioritami.

3.4. Jednoduchšie prevody podnikov

V rámci Európy sa každý rok prevedie približne **450 000 firiem s 2 miliónmi zamestnancov**. Tieto prevody sú však také zložité, že **každý rok môže skrachovať približne 150 000 spoločností, čo by viedlo k zrušeniu 600 000 pracovných miest**.⁴⁸ Hlavnými faktormi sú regulačná alebo daňová záťaž, nedostatok informovanosti o nevyhnutných prípravách a o transparentnosti trhov pre takéto transakcie, ako aj dlhá lehota potrebná na splnenie formalít. Ďalšími prvkami zraniteľnosti sú právnická forma spoločnosti (výlučné vlastníctvo), ako aj jej vek (najmä spoločnosti mladšie ako tri roky). To je dôvod, prečo **sú najmenšie podniky najviac vystavené riziku neúspešného prevodu**.

V prípade týchto podnikov ide o prevod naďalej prosperujúcich podnikov so zavedenými produktmi, trhmi a zákazníkmi, preto u nich existuje vyššia pravdepodobnosť prežitia ako u nových firiem. Budúci podnikatelia by mali vedieť, že **akvizícia prosperujúceho podniku môže byť atraktívnou alternatívou k založeniu nového podniku**. Tieto prevody by sa **mali zjednodušiť** pre podnikateľa, ktorý chce previesť svoj podnik, ako aj pre nadobúdateľa.

⁴⁶ Pozri napríklad <http://www.radicalsocialeentreps.org/>, <http://www.youtube.com/watch?v=iE7YRHxwoDs> a <http://www.academicmatters.ca/2012/05/the-massive-open-online-professor/>

⁴⁷ <http://Europeana.eu> je kultúrny portál vytvorený s podporou Európskej komisie, ktorý funguje ako rozhranie pre milióny kníh, malieb, filmov, múzejných exponátov a archívnych záznamov, ktoré boli digitalizované v rámci celej Európy.

⁴⁸ „Dynamika podnikania: zakladanie, prevod a bankrot podnikov“ (2011) http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/business_dynamics_final_report_en.pdf.

Prevod podniku z jednej generácie na druhú je charakteristickou črtou rodinného podniku a najväčšou výzvou, akej môže čeliť. Prevod rodinného podniku sa musí považovať za prevod vlastníctva, ak toto vlastníctvo nezahŕňa likvidné prostriedky, ale niečo, čo daná rodina po mnohé generácie budovala a rozvíjala, vrátane hodnôt, tradícií a know-how. Rozsah a miera odlišných prístupov k dani z dedičstva a k dani z nehnuteľností v rámci EÚ poukazujú na to, že ešte stále existuje priestor na zlepšenie právnej klímy pre prevod rodinných podnikov.

Oblasťou prevodu podniku sa **konkrétne zaoberala iniciatíva Small Business Act⁴⁹ a preskúmanie iniciatívy Small Business Act pre Európu z roku 2011⁵⁰**, ako aj **oznámenie Komisie z roku 2006, ktorým sa implementuje program Lisabonskej stratégie – Spoločenstvo pre rast a zamestnanosť – Prevody podnikov – Kontinuita prostredníctvom nového začiatku⁵¹**.

Hoci niektoré európske krajiny dosiahli pokrok a vypracovali regulačný rámec priaznivejší pre prevody, dokonca aj v týchto krajinách **nemusia byť podnikateľská komunita a zainteresované strany** (profesijné združenia, právnické firmy a konzultanti pre podnikateľov) **ešte stále dostatočne informovaní** o možnostiach prevodu a o potrebných pripravách.

Keďže prekážky úspešného prevodu podnikov možno do veľkej miery nájsť na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, zreteľne možno porovnávať prístupy v rámci Európy z hľadiska **výmeny najlepších postupov a prijímania opatrení**, najmä pokiaľ ide o **zvyšovanie informovanosti o prevode podnikov, osobitných finančných nástrojoch zameraných na financovanie prevodov, právne transformácie** (najmä možnosť zakladať akciové spoločnosti umožňujúca predaj firmy) **a transparentné trhy** pre prevody podnikov.⁵²

Komisia:

- *vypracuje usmernenia o najúčinnějších programoch a najlepších postupoch na zjednodušenie prevodu podnikov vrátane opatrení na prehĺbenie a expandovanie trhov pre podniky, mapovanie dostupných programov v Európe a návrh nevyhnutných opatrení zameraných na odstránenie prípadných zostávajúcich prekážok pre cezhraničný prevod podnikov. Komisia na tento účel zriadila spolu so zástupcami členských štátov pracovnú skupinu zloženú z odborníkov, ktorá sa bude v roku 2013 zameriavať na hodnotenie stavu a vypracúvanie analýz o dôvodoch pretrvávania zvyšných prekážok v tejto oblasti a navrhne odporúčania a opatrenia na podporu odstránenia týchto prekážok.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *zlepšili právne, administratívne a daňové ustanovenia pre prevody podnikov so zreteľom na oznámenie Komisie o prevode podnikov z roku 2006 a oznámenie*

⁴⁹ KOM(2008) 394 v konečnom znení – „Najskôr myslieť v malom“ – Iniciatíva „Small Business Act“ pre Európu.

⁵⁰ 4 KOM(2011) 78 v konečnom znení – Preskúmanie iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu.

⁵¹ KOM(2006) 117 v konečnom znení.

⁵² Napríklad podľa štúdie „Dynamika podnikania“ len 1/3 opýtaných členských štátov ponúkala špeciálne finančné produkty zamerané na podporu prevodov a v dvanástich členských štátoch boli len zriedka alebo vôbec dostupné školenia alebo odborné semináre na túto tému.

Komisie z roku 2011 o odstraňovaní prekážok spojených s daňou z dedičstva v cezhraničnej situácii v rámci EÚ⁵³,

- *využívali existujúce európske fondy v súlade s platnými predpismi a prioritami na podporu prevodov malých a stredných podnikov podnikateľom, ktorí majú v úmysle pokračovať v prevádzke týchto podnikov,*
- *zlepšili informačné a poradenské služby súvisiace s prevodom podnikov a zlepšili zhromažďovanie údajov o prevode podnikov a ich monitorovanie,*
- *efektívne propagovali platformy a trhy na prevod podnikov a začali kampane zamerané na zvýšenie informovanosti potenciálnych predávajúcich a kupujúcich o fungujúcich podnikoch,*
- *zvážili preskúmanie daňových predpisov z hľadiska ich vplyvu na likviditu malých a stredných rodinných podnikov v prípade prevodu vlastníctva bez toho, aby to negatívne ovplyvnilo príjmy.*

3.5. Od zlyhania k úspechu: druhé šance pre poctivých zbankrotovaných podnikateľov

Neúspech v podnikaní, napríklad pri zakladaní podniku, je súčasťou dynamického a zdravého trhu. **Dôkazy poukazujú na to, že k prevažnej väčšine (96 %) bankrotov došlo z dôvodu množenia neskorých platieb alebo iných objektívnych problémov** – inými slovami, ide o „korektný neúspech“ bez toho, aby zo strany podnikateľa došlo k podvodu.⁵⁴ Na základe mnohých právnych predpisov o konkurze sa však s podnikateľmi zaobchádza, ako keby boli podvodníkmi, a skôr než sa zbavia dlhov, musia prejsť zložitým procesom. V niektorých členských štátoch môže tento proces trvať tak dlho, že podnikatelia ani nepomyslia na založenie nového podniku⁵⁵. V niektorých prípadoch im môže byť zo zákona vydaný zákaz založenia nového podniku na viacero rokov alebo počas zvyšku života.

Dokonca aj po oddlžení sú niektorí bývalí dlžníci poznamenaní a majú problémy s financovaním nového podniku. Mnohí potenciálni podnikatelia sa tak jednoducho vzdajú a nesnažia sa o druhý pokus.

Z výskumu však vyplýva, že **podniky založené na druhý pokus boli oveľa úspešnejšie a pretrvali dlhšie ako priemerné novozaložené podniky; rastú rýchlejšie a zamestnávajú viac pracovníkov**⁵⁶. **Neúspech v podnikaní by nemal viesť k „doživotnému trestu“** zákazu akejkoľvek podnikateľskej činnosti do budúcnosti, **ale mal by sa považovať za príležitosť na učenie a zlepšenie**, čo je názor, ktorý je v súčasnosti plne akceptovaný ako základ pre pokrok v oblasti vedeckého výskumu. Akékoľvek povzbudenie novej generácie podnikateľov preto musí obsahovať uistenie, že ak na prvýkrát nebudú úspešní, nedostanú doživotný zákaz druhého pokusu. Právne predpisy o konkurze preto musia obsahovať pružné a účinné spôsoby prihlásenia a vymáhania pohľadávok pre veriteľov z radov podnikov, pričom by sa mali

⁵³ KOM(2011) 864 a súvisiace odporúčanie 2011/856/EÚ o úľave pri dvojitom zdanení dedičstva.

⁵⁴ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2007:0584:FIN:sk:PDF>.

⁵⁵ V niektorých členských štátoch trvá proces zrušenia podniku približne 1 – 2 roky. Založenie nového podniku trvá ďalších 3 – 9 rokov.

⁵⁶ E. Stam, D. B. Audretsch a J. Meijaard, „Renascent Entrepreneurship“, Erasmus Research Institute of Management, 2006.

zaviesť rýchlejšie a dostupnejšie postupy pre likvidáciu podnikov a ich oddĺženie s cieľom predísť bankrotu.

Komisia minulý december prijala oznámenie o novom európskom prístupe k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti⁵⁷ v záujme vytvorenia priaznivejšieho prostredia pre podniky, napríklad zlepšením účinnosti vnútroštátnych právnych predpisov o konkurznom konaní vrátane dĺžky obdobia a nákladov na oddĺženie s cieľom predísť bankrotu. Komisia v prvom rade zároveň prijala návrh na modernizáciu nariadenia o konkurznom konaní⁵⁸, ktorý zabezpečí cezhraničné uznávanie záchranu podnikov a zahŕňa aj zjednodušenie prihlásenia pohľadávok v inom členskom štáte.

Komisia:

- *začne verejnú konzultáciu s cieľom získať stanovisko zúčastnených strán na témy uvedené v oznámení o novom európskom prístupe k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti vrátane poskytnutia druhej šance poctivým zbankrotovaným podnikateľom a skrátenia a harmonizácie lehoty na oddĺženie.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *v prípade možnosti skrátili do roku 2013 lehotu na oddĺženie a urovnanie dlhov pre poctivých podnikateľov, ktorí zbankrotovali, a to maximálne na tri roky,⁵⁹*
- *poskytli podnikom služby v oblasti podpory zameranej na skorú reštrukturalizáciu, poradenstvo na predchádzanie bankrotom a podporu pre MSP v oblasti reštrukturalizácie a znovuzaloženia,*
- *poskytli poradenské služby zbankrotovaným podnikateľom s cieľom vyplatiť dlžoby a zjednodušiť hospodársku a sociálnu inklúziu a vypracovať programy pre podniky založené na druhý pokus zamerané na poskytovanie poradenstva, odbornej prípravy a prepájanie podnikov.*

3.6. Regulačná záťaž: jasnejšie a jednoduchšie pravidlá

Podnikatelia by mali byť bežnými zákazníkmi, v prípade ktorých je správa meradlom ich procesných požiadaviek, pričom ešte stále takmer tri štvrtiny Európanov považujú založenie vlastného podniku za príliš ťažké z dôvodu zložitej administratívy⁶⁰. Mnoho z nich sa sťažovalo na veľkú regulačnú záťaž súvisiacu s prevádzkovaním podniku. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa Komisia v roku 2007 podujala vypracovať akčný program na zníženie byrokracie vyplývajúcej z právnych predpisov EÚ o 25 %, a to do konca roka 2012⁶¹.

⁵⁷ COM(2012) 742 „Nový európsky prístup k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti“.

⁵⁸ COM(2012) 744.

⁵⁹ Vyplýva to zo záverov Rady pre konkurencieschopnosť z mája 2011.

⁶⁰ Komisia EÚ, Flash Eurobarometer č. 354 „Podnikanie“.

⁶¹ Akčný program na odstránenie zbytočnej administratívnej záťaže pre podniky v prioritných oblastiach vymedzených EÚ, ktoré predstavovali približne 80 % administratívnej záťaže vyplývajúcej z právnych predpisov EÚ, vrátane vnútroštátnych vykonávacích predpisov alebo transponovania týchto právnych predpisov. V spolupráci so Stoiberovou skupinou, ktorá slúžila ako nezávislý poradca, boli navrhnuté stovky úprav, ktoré pre podniky predstavovali ročnú úsporu vo výške viac ako 40 miliárd EUR. Tieto návrhy zahŕňali oblasti od poľnohospodárstva, životného prostredia a rybného hospodárstva až po obchodné právo, dane, štatistiku, bezpečnosť potravín a farmaceutické produkty. Najväčšie úspory sa dosiahli v oblasti daňových právnych predpisov (prechod od papierového účtovníctva na elektronické

V novembri 2011 prijala Komisia svoju správu o minimalizovaní regulačného zaťaženia pre MSP – prispôsobenie právnych predpisov EÚ potrebám mikropodnikov,⁶² v ktorej sa pozornosť zamerala na oveľa väčšie množstvo regulačnej záťaže mimo administratívnej záťaže týkajúcej sa podávania správ orgánom, a stanovila zásadu spätného dôkazného bremena pre akúkoľvek novú regulačnú záťaž. Komisia sa takisto zaviazala zlepšiť konzultáciu s menšími podnikmi a prijať ročnú hodnotiacu tabuľku o pokroku dosiahnutom v oblasti vykonávania v členských štátoch.

Komisia predložila návrhy nad rámec cieľa zníženia o 25 %. Zákonodarný orgán EÚ prijal opatrenia v hodnote 30,8 miliardy EUR ročných úspor pre podniky. To predstavuje 25 % regulačnej záťaže, ktorá sa odhadla na 123,8 miliardy EUR. Ďalšie 5,5 % zníženie záťaže by sa mohlo dosiahnuť v prípade, že Európsky parlament a Rada prijmú doplňujúce návrhy Komisie.

Výrazné úspory sa podarilo dosiahnuť v oblasti **daňových právnych predpisov** (prechod z papierového účtovníctva na elektronické účtovníctvo) a obchodného práva (výnimky z niektorých ustanovení pre mikropodniky, ktoré sa týkali povinnosti finančného výkazníctva). Napríklad v smernici o fakturácii⁶³ sa zrovnoprávnili papierové a elektronické faktúry a zakazuje sa členským štátom predpisovať konkrétnu technológiu pre elektronické faktúry⁶⁴. Takisto sa dosiahol pokrok v oblasti modernizácie **colných predpisov**, zníženia povinnosti štatistického vykazovania pre MSP, ako aj v širokej škále oblastí vo všetkých členských štátoch.⁶⁵

Zníženie zbytočnej alebo nadmernej regulačnej záťaže je naďalej na prvých miestach politického programu Komisie. Na tento účel, okrem konferencií, ktoré sa konali v členských štátoch, bola 1. októbra 2012 usporiadaná verejná konzultácia s cieľom identifikovať **desať právnych predpisov EÚ, ktoré predstavujú najväčšiu záťaž**⁶⁶. Výsledok tejto konzultácie sa spolu s konkrétnejšími analýzami zohľadní pri posudzovaní potreby revízie právnych predpisov EÚ v konkrétnych oblastiach.

Regulačné povinnosti podnikov by mali byť jasné a jednoduché. Jasné regulačné rámce okrem ochrany verejného zdravia a zdravia na pracovisku a bezpečnosti a životného prostredia zabezpečujú rovnaké podmienky, spravodlivú a voľnú hospodársku súťaž, istotu pre podniky a predvídateľnosť trhu. Inteligentná regulácia môže zároveň stimulovať inováciu tým, že sa európske spoločnosti stanú lídrami v oblasti kľúčových technológií a služieb. Zdvojené alebo nekoordinované licencie by sa však mali zrušiť. Takisto by sa v oblasti obchodných činností v rámci vnútorného trhu mali odstrániť formality, ktoré predstavujú

účtovníctvo) a obchodného práva (výnimky z niektorých ustanovení pre mikropodniky, ktoré sa týkali súvahy a povinnosti výkazníctva).

⁶² KOM(2011) 803 a oznámenie o vhodnosti právnych predpisov EÚ (REFIT!), pozri: http://ec.europa.eu/governance/better_regulation/index_sk.htm.

⁶³ Smernica Rady 2010/45/EÚ z 13. júla 2010, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2006/112/ES o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty, pokiaľ ide o pravidlá fakturácie.

⁶⁴ Odhaduje sa, že ak všetky podniky zavedú elektronickú fakturáciu, v strednodobom horizonte sa dosiahnu úspory vo výške 18 miliárd EUR.

⁶⁵ Prehľad najlepších postupov sa nachádza v rozsiahlych prílohách k časti „Európa je schopná obstáť lepšie“, ktoré prijala skupina na vysokej úrovni o znížení administratívnej záťaže (november 2011), na stránke http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general/admin_burden/best_practice_report/docs/bp_report_signature_en.pdf.

⁶⁶ Konzultácia: ktorých desať legislatívnych aktov najviac zaťažuje MSP? http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/public-consultation-new/index_sk.htm.

záťaž, ako sú žiadost' o preukázanie pravosti verejných dokumentov (napr. firemných záznamov).

Ak je to možné, **mala by sa odstrániť alebo znížiť byrokracia pre všetky podniky** a najmä pre mikropodniky **vrátane samostatne zárobkovo činných osôb a osôb v slobodnom povolani**, ktoré sú mimoriadne zraniteľné voči záťaži, akú predstavuje byrokracia, a to z dôvodu ich malej veľkosti a obmedzených ľudských a finančných zdrojov. Zároveň by sa mali odstrániť zostávajúce neprimerané a neodôvodnené prekážky pre vykonávanie slobodných povolaní.

V oblasti verejného obstarávania sú MSP a cezhraniční poskytovatelia zaťaženi administratívnymi požiadavkami (napr. predložením dôkazových dokumentov), problémami pri získavaní informácií a niekedy aj neprimeranými požiadavkami zo strany zmluvných orgánov. Podiel MSP, ktoré získali zákazku v oblasti verejného obstarávania, sa od roku 2002 výrazne nezmenil. Najdôležitejším faktorom ovplyvňujúcim účasť MSP je výška plnenia zmluvy – MSP nie sú schopné predložiť ponuku alebo splniť požiadavky pre veľké verejné zákazky, a zákazky nad 300 000 EUR sú pre ne vo všeobecnosti nad rámec ich kapacít. Využívaním žrebovania pre zákazky s celkovou hodnotou nad určitou hranicou sa zvýši počet zákaziek dostupných pre MSP.

Komisia okrem toho členským štátom odporúča, aby pokračovali v modernizácii pracovných trhov zjednodušením pracovnoprávných predpisov a vypracovaním pružných ustanovení o pracovnom čase vrátane režimu skráteného pracovného času.⁶⁷

Podniky by okrem toho mali byť schopné využívať **odborné poradenstvo a pomoc** v prípade nesprávneho uplatňovania právnych predpisov o vnútornom trhu, čo je oblasť, v ktorej za posledných 10 rokov pôsobila sieť Komisie (SOLVIT).

Podnikatelia by mali mať možnosť využívať jednotné kontaktné miesto v záujme získavania komplexných informácií o licenciách, administratívnych postupoch, finančnej a verejnej podpore. Jednotné kontaktné miesto pre podnikateľov, ako je „Barcelonactiva“, víťaz európskeho ocenenia pre podporu podnikov z roku 2011, by sa malo rozšíriť. Komisia navyše nedávno zriadila nový portál „Vaša Európa“, ktorý zahŕňa **jednotné miesto prístupu k finančným nástrojom EÚ**⁶⁸. Väčšina administratívnych postupov by sa pre podnikateľov mala sprístupniť online, a to aj cezhranične. Členské štáty sú vyzvané, aby rozšírili svoje jednotné kontaktné miesta zriadené podľa smernice o službách o viac postupov v záujme nasledovania prístupu životného cyklu podnikov, viacjazyčnosti a ľahšej použiteľnosti.

Komisia:

- *sa bude ďalej dôsledne snažiť o znižovanie regulačnej záťaže v rámci navrhovaných právnych predpisov EÚ, najmä v oblastiach, kde je táto záťaž najvyššia,*

⁶⁷ „Smerom k oživeniu hospodárstva sprevádzanému tvorbou veľkého počtu pracovných miest“, 18. 4. 2012, COM(2012) 173 final. Pozri tiež správu skupiny odborníkov pre prvých zamestnancov s názvom Prekážky rastu – prvých zamestnancov, http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/support_measures/first_emp/1st_emp_en.pdf.

⁶⁸ Ide o výsledok akčného plánu Komisie zameraného na zlepšenie prístupu MSP k financovaniu [KOM(2011) 870 v konečnom znení].

- *uvedie, ako bude postupovať pri preskúmaní a revízii právnych predpisov EÚ v rámci znižovania zbytočnej alebo nadmernej záťaže v oblastiach uvedených medzi desiatimi, ktoré predstavujú najväčšiu záťaž. Navrhnu sa aj zákonodarné iniciatívy znižujúce administratívnu záťaž v ostatných oblastiach, napríklad také, ktoré podporujú elektronickú fakturáciu v oblasti verejného obstarávania a uľahčujú obchodovanie prostredníctvom štandardných daňových priznaní DPH⁶⁹,*
- *navrhne právne predpisy, ktorými sa zrušia zaťažujúce požiadavky na overovanie verejných dokumentov, ktoré musia MSP predložiť pri cezhraničnom obchodovaní v rámci jednotného trhu,*
- *vytvorí pracovnú skupinu na posúdenie konkrétnych potrieb podnikateľov pôsobiacich v slobodnom povolání v súvislosti s otázkami, ako sú zjednodušenie, internacionalizácia alebo prístup k financovaniu,*
- *bude monitorovať pokrok prostredníctvom jednotných kontaktných miest podľa smernice o službách a povzbudí členské štáty, aby zaujali väčšmi podnikateľsky orientovaný prístup,*
- *prijme opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby viac podnikov získalo pomoc prostredníctvom siete SOLVIT v prípade, že verejné orgány porušujú ich práva na jednotnom trhu. Európska sieť podnikov by mala pomáhať podnikom s cieľom zabezpečiť ich účinný prístup k sieti SOLVIT a jej využívanie. Preverí všetky existujúce zdroje pre podnikateľov na úrovni EÚ v záujme zaistenia zrozumiteľnosti a dostupnosti, ako aj predchádzania zdvojeniu a neaktuálnym informáciám.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *do konca roka 2015 znížili čas na vydávanie licencií a ostatných oprávnení potrebných na začatie podnikateľskej činnosti na jeden mesiac⁷⁰,*
- *do roku 2013 v plnej miere vykonávali „Európsky kódex najlepšej praxe na zjednodušenie prístupu malých a stredných podnikov k zákazkám verejného obstarávania“,*
- *pokračovali v modernizácii pracovných trhov zjednodušením právnych predpisov týkajúcich sa zamestnanosti a vypracovaním pružných ustanovení o pracovnom čase vrátane režimu skráteného pracovného času,⁷¹*
- *rozšírili jednotné kontaktné miesta na viac hospodárskych činností a priblížili ich používateľom,*
- *zriadili jedno kontaktné miesto pre podnikateľov s cieľom prepojiť všetky služby zamerané na podporu obchodovania vrátane školení, zjednodušenia a poradenstva v oblasti prístupu ku konvenčnému a nekonvenčnému financovaniu, prístupu k inkubátorom a katalyzátorom podnikov a podpory pre skorú internacionalizáciu*

⁶⁹ Pracovný program Komisie na rok 2013 [COM(2012) 629 final].

⁷⁰ Štúdia „Dynamika podnikania“ z roku 2010 poukázala na to, že v 7 z 33 opýtaných európskych krajín získalo päť modelových spoločností všetky potrebné licencie do 30 dní.

⁷¹ http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/ags2013_en.pdf, strana 10.

mladých podnikov. Mali by sa zapojiť všetky zúčastnené zainteresované strany s cieľom zabezpečiť partnerský prístup vrátane poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy.

4. AKČNÝ PILIER 3 – VZORY A OSLOVENIE ŠPECIFICKÝCH SKUPÍN

4.1. Nový spôsob vnímania: podnikatelia ako vzor

V Európe poznáme iba málo príbehov o podnikateľských úspechoch. Je to z toho dôvodu, že podnikanie nebolo preferovanou kariérou. V Európe len zriedka nájdeme medzi najžiadanejšími povolaniami profesiu podnikateľa. Napriek tomu, že podnikatelia vytvárajú pracovné miesta a stimulujú ekonomiku, ich úspechy nie sú v médiách prezentované ako vzor. Pre mladých ľudí je preto kariéra podnikateľa na nízkych priečkach atraktívnosti povolání, čo odrádza tých, ktorí sa chcú stať podnikateľmi.

Dôležitým prvkom na zmenu podnikateľskej kultúry je preto **zmena vnímania podnikateľov na základe praktického a pozitívneho informovania** o ich úspechoch, prínose pre spoločnosť a možnostiach zakladania nových podnikov alebo akvizície ako kariérneho cieľa. Na to, aby to bolo možné dosiahnuť, je potrebné urýchliť ich zviditeľnenie ako vzorov so zreteľom na rozmanitosť podnikateľských profilov a spôsobov, ako dosiahnuť úspech. Zrozumiteľné a pútavé informácie o výzvach a odmenách podnikateľskej kariéry môžu vyvrátiť negatívne dojmy. Na podnikateľskú revolúciu je preto potrebná širšia diskusia na verejnosti, najmä v médiách. Verejné a súkromné inštitúcie by sa mali vyzvať, aby zdôrazňovali spoločenský a hospodársky význam podnikateľov nielen ako všeobecne uznávanej kariéry, ale aj ako záležitosť mimoriadneho vnútroštátneho, európskeho a medzinárodného záujmu.

Komisia:

- *v rámci Týždňa MSP zavedie celoeurópsky deň podnikania pre študentov v poslednom ročníku sekundárneho vzdelávania. Tieto podujatia by mohli zahŕňať stretnutia s podnikateľmi, prípadové štúdie, prednášky, semináre a otvorené dni spoločností.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *zintenzívnili propagáciu podnikateľských aktivít a vymenovali známych podnikateľov za národných vyslancov v oblasti podnikania, aby sa vo svojich krajinách stali tvárou podnikania. Ich úlohou bude propagovať význam podnikania v spoločnosti, zdôrazňovať význam rozvoja podnikateľských zručností a skúseností v oblasti vzdelávania a poukazovať na podnikanie ako na možnosť kariéry,*
- *lepšie zohľadnili rozmanitosť obchodných modelov a právnych štatútov vo svojich vnútroštátnych alebo miestnych systémoch podnikovej podpory a vyvinuli vzdelávanie a prípravu v oblasti sociálneho podnikania.*

4.2. Nové horizonty: zameranie sa na ženy, seniorov, migrantov, nezamestnaných a mladých ľudí

Medzi demografické skupiny, ktoré nie sú v rámci podnikateľskej populácie a najmä medzi zakladateľmi podnikov dostatočne zastúpené, patria mladí ľudia, ženy, osoby so zdravotným postihnutím a/alebo migranti. Európa im musí sprístupniť cestu k podnikaniu s cieľom vytvoriť pre nich pracovné miesta, podporiť ich ekonomicky aj sociálne a zvýšiť ich tvorivý a inovačný potenciál. Mala by citlivo pristupovať k potrebám rôznych skupín, k ich očakávaniam a normám v súvislosti s poskytovaním a prijímaním poradenstva a informácií. Opatrenia by mali byť založené na integrovanej schéme podpory, ktorá podporuje ľudský kapitál a zároveň poskytuje finančnú podporu. Okrem osobitných činností prispôbených potrebám týchto skupín by sa mali zahrnúť do programov odbornej prípravy na podnikanie, ktoré sú zamerané a ponúkané v spolupráci s poskytovateľmi vzdelania a odbornej prípravy, mládežníckymi organizáciami, tradičnými podnikovými poradcami a finančnými inštitúciami.

4.2.1. Ženy

Ženy predstavujú 52 % celkového obyvateľstva Európy, ale len jednu tretinu samostatne zárobkovo činných osôb alebo všetkých začínajúcich podnikateľov v EÚ.⁷² **Ženy tak predstavujú veľkú časť podnikateľského potenciálu v Európe.** Pri zakladaní a prevádzkovaní podniku čelia ženy väčším ťažkostiam ako muži, najmä pokiaľ ide o prístup k financovaniu, odbornej príprave, prepájanie a zladovanie pracovného a rodinného života.⁷³

Potenciálne podnikateľky by mali byť informované o programoch na podporu podnikania a o možnostiach financovania.

Komisia v roku 2009 slávnostne otvorila Európsku sieť vyslankýň pre podnikanie žien, ktorá má slúžiť ako zdroj inšpiratívnych vzorov pre potenciálne podnikateľky. V roku 2011 nasledovala Európska sieť mentorov pre podnikateľky, ktorá poskytuje dobrovoľné poradenstvo pre ženy zakladajúce a prevádzkujúce nový podnik. Komisia v roku 2012 navrhla zlepšiť rodové vyváženie v správnych radách verejne kótovaných spoločností. Aj keď členstvo v správnej rade vyžaduje v porovnaní s podnikaním iné schopnosti a zručnosti, viac žien na vedúcich manažérskych pozíciách by vo všeobecnosti mohlo byť vzorom pre iné ženy. Zviditeľnenie väčšieho množstva úspešných profesionálok ostatným ženám ukáže, že majú možnosť dosiahnuť úspech na trhu práce.

Účinné vykonávanie existujúcich právnych predpisov o rodovej rovnosti, najmä smernice 2010/41/ES⁷⁴ by malo byť ďalším stimulom pre podnikanie.

Komisia:

- *vytvorí celoeurópsku interaktívnu platformu online pre školenie, poradenstvo, vzdelávanie a podnikanie pre podnikateľky, na základe ktorej budú online dostupné súčasné siete vyslancov a mentorov, ktorá rozšíri ich ponuku a pôsobnosť a podporí podnikateľky na vnútroštátnej a regionálnej úrovni presadzovaním výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi.*

⁷² Eurostat, Štatistika v kocke: rozdiely medzi mužmi a ženami v podnikaní (30/2007).

⁷³ Pozri napr. O. Bekh, ETF Women's Entrepreneurship Development, Policy Brief (2012); A. Lesina, F. Lotti, „Do Women Pay More for Credit? Evidence from Italy“, NBER Working Paper (2008); „women in business and decision-making“, Eurochambres (2004).

⁷⁴ Ú. v. EÚ L 180, 15.7.2010, s. 1.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- navrhli a realizovali národné stratégie pre podnikateľky, ktorých cieľom je zvýšiť podiel spoločností, na čele ktorých sú ženy,
- zhromažďovali údaje rozdelené podľa pohlavia a celoštátne vypracúvali ročné aktualizácie o situácii žien;
- naďalej rozširovali existujúce siete vyslankýň pre podnikanie žien a mentorov pre podnikateľky,
- vykonávali politiky, ktoré ženám umožnia dosiahnuť primeranú rovnováhu medzi pracovným a súkromným životom, a to zriadením primeranej a dostupnej starostlivosti o deti a staršie závislé osoby, najmä so zreteľom na celkové zvýhodnenie možností podpory v rámci EPFRV, EFRR a ESF.

4.2.2. Seniori

Seniori sú cenným zdrojom pre podnikanie. V rokoch 1990 a 2010 sa podiel európskych občanov vo veku nad 50 rokov zvýšil z 32,1 % na 36,5 %, pričom sa očakáva, že priemerný vek európskeho obyvateľstva sa v nadchádzajúcich desaťročiach zvýši. Každý rok odchádza do dôchodku čoraz viac vzdelaných dospelých so značnými skúsenosťami a spoločnosť do dnešného dňa nebola dost' inováčnajúca, pokiaľ ide o ich zamestnávanie a využívanie ich know-how a zručností. Ich zapájanie do zakladania podnikov a do podpory nových a existujúcich podnikateľov by maximalizovalo množstvo skúseností, ktorými disponujú a ktoré môžu po odchode do dôchodku ostať nevyužitú, podnietilo medzigeneračné vzdelávanie a zabezpečilo prenos vedomostí.

Keďže ľudia žijú dlhšie a zdravšie, tradičné modely a možnosti odchodu do dôchodku sa začínajú meniť. Seniori, ktorí si chcú prvýkrát založiť podnik, by mali mať k dispozícii celú škálu existujúcich služieb v oblasti podpory.

Podnikatelia z radov seniorov môžu byť takisto cenným zdrojom pre ostatných podnikateľov. Podnikatelia na dôchodku majú cenné know-how a skúsenosti, vďaka ktorým môže byť jednoduchšie založiť a viesť spoločnosť ako v prípade neskúseného zakladateľa. Tieto znalosti predstavujú pre Európu cenný duševný kapitál a mali by sa čo najlepšie využívať. Európa by sa mohla inšpirovať programami, ako sú „Senior Enterprise“ (Írsko) a „Maillages“ (Francúzsko), ktoré motivovaných seniorov povzbudzujú, aby pracovali ako dobrovoľní mentori, potenciálni kupujúci alebo investori v podnikoch, alebo ako dočasní manažéri s cieľom pomôcť zraniteľným novozaloženým alebo transformujúcim sa podnikom.⁷⁵

Komisia:

- pomôže s výmenou najlepších postupov asistujúcich vedúcich pracovníkov a podnikateľov v dôchodkovom veku, ktorí poskytujú novým podnikateľom poradenstvo, a podporí vzájomné a medzigeneračné poradenstvo medzi podnikateľmi v záujme výmeny dôležitých skúseností, ako je používanie IKT a skúsenosti seniorov.

⁷⁵ Ďalším príkladom toho, čo je možné dosiahnuť, je služba Service Corps of Retired Executives (SCORE) v USA, ktorá založila sieť 13 000 dobrovoľníkov, ktorých odborné poradenstvo pomohlo v roku 2011 vytvoriť viac ako 67 000 pracovných miest.

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *podporili podnikateľov v dôchodkovom veku so záujmom o prenos know-how na nových podnikateľov a prepojili ich s neskúsenými podnikateľmi s cieľom vytvoriť tímy s väčšími kapacitami,*
- *zabezpečili zlučiteľnosť účasti starších podnikateľov a vedúcich pracovníkov v dôchodkovom veku na projektoch s ich odchodom do dôchodku.*

4.2.3. Podnikatelia z radov migrantov

V rokoch 1995 – 2005 založili prisťahovalci 52 % začínajúcich podnikov v Silicon Valley a Izrael vďaka za svoj úspech prevažne populácii prisťahovalcov. **Podľa OECD majú migranti podnikavejšieho ducha ako domáci a samostatne zárobkovo činné osoby narodené v zahraničí, ktoré vlastnia malý alebo stredný podnik, vytvárajú 1,4 – 2,1 ďalších pracovných miest⁷⁶. Migranti predstavujú významný zdroj potenciálnych podnikateľov v Európe.** V súčasnosti sú podniky európskych migrantov prevažne mikropodniky, ktoré majú veľmi málo alebo žiadnych zamestnancov. Tieto podniky sú malé aj v porovnaní s domácimi podnikmi, pokiaľ ide o obrat a zisk. Kvalifikovaná populácia migrantov často čelí právnym problémom, obmedzenému prístupu na pracovný trh a kariérnym možnostiam, ktoré sú príčinou vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti. Zároveň je potrebné poznamenať, že v niektorých tretích krajinách sú zavedené migračné politiky, ktoré sú mimoriadne atraktívne z hľadiska zjednodušenia príchodu podnikateľov. Je potrebné zaoberať sa zraniteľnejšou skupinou menej kvalifikovaných migrantov. Napriek tomu, že migranti majú vyššiu mieru zakladania podnikov ako zvyšok populácie, sú častejšie neúspešní z dôvodu nedostatku informácií, vedomostí a znalosti jazyka⁷⁷.

EÚ verejne uznala kľúčový prínos podnikateľov z radov migrantov k udržateľnému rastu a zamestnanosti. V Európskej agende v oblasti integrácie štátnych príslušníkov tretích krajín⁷⁸ sa zdôrazňuje významná úloha migrantov ako podnikateľov, pričom sa v nej uvádza, že „ich tvorivosť a inovačné schopnosti by sa mali takisto posilňovať.“ Dôležité je, aby sa v politikách na podporu podnikania v Európe plne zohľadňoval podnikateľský potenciál, ktorý táto skupina predstavuje. Vysokokvalifikovaní štátni príslušníci krajín nepatriacich do EÚ môžu získať povolenie na prácu na základe smernice o modrej karte.⁷⁹ Vnútroštátne a európske politiky by mali takisto zväziť potenciál kvalifikovaných migrantov na zakladanie podnikov a vytváranie pracovných miest. Najmä podporné opatrenia a politické iniciatívy by mali pomôcť pritiahnúť talentovaných budúcich podnikateľov, ktorí chcú zakladať globálne spoločnosti so sídlom v Európe.

Komisia:

- *navrhne politické iniciatívy s cieľom pritiahnúť podnikateľov z radov migrantov a zjednodušiť podnikanie medzi migrantmi, ktorí už majú pobyt v EÚ alebo ktorí*

⁷⁶ OECD(2010), Open for Business; Migrant Entrepreneurship in OECD Countries, OECD Publishing, <http://dx.doi.org/10.1787/9789264095830-en>.

⁷⁷ Rath, J., Eurofound (2011), *Promoting ethnic entrepreneurship in European cities*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxembursko. **Európa, dostupné na:** <http://www.eurofound.europa.eu/pubdocs/2011/38/en/2/EF1138EN.pdf>.

⁷⁸ KOM(2011) 455 v konečnom znení a SEK(2011) 957 v konečnom znení.

⁷⁹ Smernica Rady 2009/50/ES.

prichádzajú z iných dôvodov, ako je založenie podniku, a to na základe najlepších postupov vyvinutých v členských štátoch a miestnymi orgánmi,

- *analyzuje možnosť navrhnúť právne predpisy zamerané na odstránenie právnych prekážok pri zakladaní podnikov a udeliť kvalifikovaným podnikateľom z radov prisťahovalcov trvalé povolenie.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *odstránili právne prekážky pri zakladaní podnikov podnikateľmi z radov migrantov s legálnym pobytom, napríklad zvažili iniciatívy, ktorých cieľom je udeliť kvalifikovaným podnikateľom alebo absolventom európskej inštitúcie na úrovni univerzity z radov prisťahovalcov trvalé povolenie s cieľom umožniť im založiť v Európe podnik, ktoré bude možné predĺžiť v prípade dosiahnutia vopred stanovených cieľov v oblasti vytvárania pracovných miest, obratu alebo získavania nových finančných prostriedkov,*
- *zjednodušili prístup k informáciám a vytváraniu sietí pre podnikateľov z radov migrantov a perspektívnych podnikateľov z radov migrantov, napríklad prostredníctvom zakladania príslušných informačných centier v oblastiach, ktoré sú husto osídlené migrantmi.*

4.2.4. Nezamestnaní, najmä mladí ľudia

Vzhľadom na vysoký počet nezamestnaných ľudí v celej Európe by sa mal zaviesť systém na podporu podnikania s cieľom podnietiť zakladanie podnikov ako spôsob zníženia nezamestnanosti.⁸⁰ Niektoré systémy na podporu rozvoja podnikov sa zameriavajú konkrétne na nezamestnaných mladých ľudí.⁸¹

Všetka podpora zameraná na rozvoj podnikov by mala zahŕňať smerodajné informácie a poskytovanie odkazov na služby v oblasti podpory, poradenstva a konzultácií, ako aj na vedenie a poradenstvo poskytované podnikom. Takáto pomoc sa môže vzťahovať aj na poskytovanie konkrétnych zručností (napr. uznávanie príležitostí, plánovanie podnikania, finančné riadenie, predaj a marketing) poskytovaných buď neformálne (napr. systém poradenstva) alebo formálne prostredníctvom účasti na kurze. Podpora by sa mala zamerať na skupiny s najväčším potenciálom (ako sú nezamestnaní pracovníci s odbornými zručnosťami, ženy alebo mladí ľudia), a mala by vychádzať z úzkej spolupráce medzi službami zamestnanosti a poskytovateľmi podnikovej podpory a financovania. Cieľom je pomôcť nezamestnaným pri účinnom prechode na samostatnú zárobkovú činnosť, zvýšiť udržateľnosť ich podnikov a poskytovať ciele podpora skupinám, ktoré môžu vyžadovať dodatočné zdroje, ako sú mladí ľudia alebo osoby, ktoré nemajú možnosť využívať tradičné spôsoby podnikovej podpory.

Pozornosť by sa mala venovať aj nezamestnaným vo všeobecnosti, najmä tým, ktorí už majú zručnosti a schopnosti, ktoré by sa mohli preniesť prostredníctvom vedenia a poradenstva poskytovaného podnikom na samostatne zárobkovo činné podniky.

Komisia:

⁸⁰ „Dostať mladých do zamestnania“, COM(2012) 727.

⁸¹ Pozri najmä politický súhrn Európskej komisie a OECD o podnikaní mládeže v Európe, dostupný na stránke: http://ec.europa.eu/youth/news/20120504-youth-entrepreneurship-employment_en.htm.

- *zriadi v roku 2014 v rámci PSCI budúci nástroj mikrofinancovania, ktorý bude zameraný na zraniteľné skupiny vrátane osôb, ktoré stratili zamestnanie alebo ktorým hrozí riziko straty zamestnania, alebo ktoré majú problémy pri vstupe alebo opätovnom vstupe na pracovný trh,*
- *prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu poskytne technickú pomoc zameranú, okrem iného, na zriaďovanie systémov podpory pre začínajúcich mladých podnikateľov a podnikateľov v sociálnej sfére,*
- *v kontexte nástroja mikrofinancovania Progress usporiada v júni 2013 fórum pre mikrofinancovanie a sociálne podnikanie zainteresovaných strán s cieľom zapojiť miestnych finančných sprostredkovateľov do podpory podnikateľskej činnosti v rámci ekologického hospodárstva,*
- *vo svojej výročnej správe o podnikaní za rok 2013, vypracúvanej spolu s OECD, zanalyzuje situáciu v oblasti podnikania pre nezamestnaných. V tejto správe bude predložená analýza súčasnej situácie, poskytnú sa príklady najlepších postupov pri riešení tejto problematiky a navrhnú sa relevantné politické odporúčania,*
- *zanalyzuje výsledky štúdie na tému „Samostatná zárobková činnosť a podnikanie: prínos verejných služieb zamestnanosti k vytváraniu pracovných miest“, a v júni 2013 usporiada pre verejné služby zamestnanosti podujatie zamerané na šírenie tejto štúdie.*

Členské štáty sa vyzývajú, aby:

- *prepojili verejné služby zamestnanosti so službami na podporu podnikov a poskytovateľmi (mikro)financovania s cieľom pomôcť nezamestnaným nájsť spôsob, ako začať podnikáť,*
- *vyriešili problém nezamestnanosti vypracovaním školiacich programov pre firmy pre nezamestnaných mladých ľudí, ktoré budú zahŕňať jasne vymedzené fázy: profilovanie, plánovanie, zakladanie, konsolidácia a rast, pričom každá fáza poskytne rozmanitú ponuku služieb (poradenstvo, školenie a kvalifikácie, školenie a prístup k mikroúverom) v spolupráci s mladými ľuďmi a inými organizáciami, tradičnými podnikovými poradcami a finančnými inštitúciami,*
- *zaviedli aktívne programy pracovného trhu, ktoré poskytnú finančnú podporu všetkým nezamestnaným pri zakladaní podniku,*
- *zaviedli a prevádzkovali systémy vzdelávania v oblasti podnikania pre nezamestnaných s cieľom umožniť im (opätovne) vstúpiť do pracovného života ako podnikatelia na základe úspešných modelov z mnohých členských štátov v rámci partnerstva so systémami vzdelávania a odbornej prípravy ako spôsob účasti na vzdelávaní tzv. druhej šance.*

5. ZÁVERY

V kontexte súčasnej hospodárskej krízy **predstavujú nové a mladé podniky kľúčový prvok pri oživení Európy bohatej na pracovné miesta.** Problémy súvisiace s nízkou mierou

zakladania spoločností, vysokou mierou výpovedí a pomalým rastom spoločností v Európe sú dobre známe. Nastal čas prijať opatrenia, ktoré európskym podnikateľom a Európe ako celku umožnia väčšie prispôsobenie sa, tvorivosť a väčší vplyv v globalizovanej hospodárskej súťaži, ktorá je náročnejšia a rýchlejšia než kedykoľvek predtým.

V záujme posilnenia európskych podnikateľov a podpory ich podnikateľskej činnosti musí Komisia spolu s členskými štátmi spolupracovať na obnovení dôvery, vytvorení čo najvhodnejšieho prostredia pre podnikateľov tým, že ich postaví do centra podnikovej politiky a praxe, a zmodernizovaní kultúry podnikania.

Úspešné príklady z celej Európy ukazujú, že existujú najlepšie postupy, ktoré prispievajú k rozvoju a rastu podnikateľov. Európa musí plne uchopiť a využiť bohatstvo týchto skúseností na odstránenie prekážok a zrušenie zaťažujúcich požiadaviek, ktoré bránia fungovaniu podnikov. **Uznanie podnikateľov ako tvorcov pracovných miest a blahobytu** by malo byť súčasťou správy všetkých členských štátov. Európa sa navyše musí stať otvoreným miestom pre najinteligentnejšie podnikateľské subjekty na medzinárodnej úrovni: regulačné a podporné rámce by mali pritiahnúť zakladateľov z ostatných častí sveta do Európy, a nie napríklad do USA alebo východnej Ázie. Len na základe takéhoto postoja možno dosiahnuť ďalekosiahly pokrok v týchto dôležitých oblastiach: primeranejšie a jednoduchšie regulačné požiadavky, prístup k financovaniu, podpora nových podnikov, prevody podnikov, účinné konkurzné konania a spravodlivé druhé šance pre poctivých neúspešných podnikateľov.

Aj keď sú tieto zložky potrebné, ako také nebudú stačiť na oživenie európskeho podnikania. Hlavnými dôvodmi, prečo Európania zakladajú podnik, sú sebarealizácia, pružný pracovný čas a miesto práce, nie dobré rámcové podmienky.⁸² Preto je potrebná **radikálna zmena európskej kultúry so zameraním na nové predstavy o podnikaní**, ktorá verejne poukáže na úspech, prínos podnikateľov pre blahobyt Európy a výhody podnikateľskej kariéry.

Na základe všetkých uvedených dôvodov je nevyhnutné investovať do zmeny vnímania podnikateľov verejnosťou, do vzdelávania podnikateľov a do podpory skupín, ktoré sú medzi podnikateľmi nedostatočne zastúpené, ak chceme dosiahnuť trvalú zmenu. Iba v prípade, že veľké množstvo Európanov uzná podnikateľskú kariéru za prospešnú a atraktívnu, bude podnikateľská aktivita v Európe prosperovať aj v dlhodobom horizonte.

Uskutočnenie podnikateľskej revolúcie je spoločnou úlohou Komisie a členských štátov, ktorej sa musia zhostiť z dlhodobého hľadiska.

Komisia bude tento akčný plán a jeho kľúčové opatrenia vykonávať prostredníctvom konkurencieschopnosti a priemyselnej politiky, ako aj riadiaceho mechanizmu iniciatívy Small Business Act vrátane jeho vonkajšieho rozmeru s kandidátskymi, potenciálnymi kandidátskymi a susednými krajinami. Sieť vnútroštátnych zástupcov MSP bude spolu so zástupcami MSP v EÚ zohrávať osobitnú kľúčovú úlohu s cieľom zabezpečiť dosiahnutie pokroku v rámci navrhnutých opatrení. Členské štáty sa vyzývajú, aby vypracovali správu o pokroku kľúčových opatrení tohto oznámenia na vnútroštátnej úrovni v kontexte svojich národných programov reforiem v rámci európskeho semestra.

⁸² <http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/eurobarometer/>.

PRÍLOHA: HLAVNÉ OPATRENIA KOMISIE

<u>Príloha: Akčný plán pre podnikanie 2020 – opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe</u>		
<i>Hlavné oblasti</i>	<i>Návrhy Komisie</i>	<i>Dátum vykonávania</i>
Vzdelávanie a odborná príprava v oblasti podnikania na podporu rastu a zakladania podnikov		
Vzdelávanie a odborná príprava	<ul style="list-style-type: none"> • Vypracovať celoeurópsku iniciatívu týkajúcu sa vzdelávania v oblasti podnikania s cieľom zhromaždiť a sprístupniť súčasné európske a vnútroštátne skúsenosti potrebné na analýzu vplyvu, vedomostí, rozvoja metodík a vzájomnú výmenu skúseností medzi odborníkmi z členských štátov. • Zaviesť spolu s OECD orientačný rámec na podporu rozvoja podnikateľských škôl a inštitúcií VET. • Šíriť orientačný rámec univerzity s podnikateľským duchom; zjednodušiť výmenu medzi univerzitami so záujmom o uplatňovanie tohto rámca; postupne ho propagovať v inštitúciách vyššieho vzdelávania v EÚ. • Podporiť úspešné mechanizmy univerzitného zakladania podnikov (vedľajšie podniky atď.) a ekosystémy medzi univerzitami a podnikmi podporujúce ich zakladanie. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 – 2015 • 2013 – 2014 • 2012 – 2013
Vytvorenie prostredia podporujúceho rozvoj a rast podnikateľov		
Prístup k financovaniu	<ul style="list-style-type: none"> • Financovať programy zamerané na ďalší rozvoj trhu pre mikrofinancovanie v Európe prostredníctvom iniciatív, ako sú PSCI a spoločná akcia na podporu mikrofinančných inštitúcií v Európe (JASMINE) a sprístupňovanie zdrojov pre mikrofinancovanie, ktoré sú členským štátom a regiónom dostupné prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja. • Rozvinúť režim EÚ pre výmenné obchodovanie s akciami a dlhopismi 	<ul style="list-style-type: none"> • Prebieha, posilní sa v novom VFR od roku 2014

	<ul style="list-style-type: none"> vydanými MSP („rastové trhy MSP“) s cieľom zjednodušiť priamy prístup MSP ku kapitálovým trhom v kontexte revízie trhu v smernici o finančných nástrojoch (MiFID). 	<ul style="list-style-type: none"> Prebieha
<p>Podpora nových podnikov v hlavných fázach ich životného cyklu a podnecovanie ich rastu</p>	<ul style="list-style-type: none"> Identifikovať a podporiť najlepšie postupy členských štátov s cieľom vytvoriť také fiškálne prostredie, ktoré bude priaznivé pre podnikateľov. Preskúmať pravidlá zakazujúce určité zavádzajúce marketingové praktiky tak, aby boli rozsiahlejšie a posilnili uplatňovanie proti takýmto praktikám v cezhraničných prípadoch. Pomôcť členským štátom vypracovať schémy integrovanej podpory a opatrenia pre nových podnikateľov, najmä pre mladých podnikateľov, prostredníctvom seminárov zameraných na budovanie kapacít a financovaných z technickej pomoci ESF za účasti, okrem iných, príslušných poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom vypracovať integrované stratégie. 	<ul style="list-style-type: none"> Prebieha 2013 2013
<p>Poskytnutie nových obchodných príležitostí v digitálnom veku</p>	<ul style="list-style-type: none"> Posilniť vybudovanie vedomostnej základne o hlavných trendoch a inovačných obchodných modeloch v digitálnom sektore. Zvýšiť informovanosť prostredníctvom celoeurópskej informačnej kampane pre MSP o výhodách IKT vrátane vytvárania európskej siete webových podnikov. Zjednodušiť vytváranie sietí prostredníctvom vytvárania európskej siete mentorov pre odbornú prípravu, poradenstvo a harmonizáciu s cieľom preskúmať nové partnerstvá. Spustia sa osobitné iniciatívy pre webových podnikateľov, ako je 	<ul style="list-style-type: none"> Od roku 2013 Od roku 2013 2014

	<ul style="list-style-type: none"> napríklad európske partnerstvo pre začínajúce podniky s cieľom uvoľniť odborné znalosti, mentorovanie, technológie a služby, ako aj klub vedúcich webových podnikateľov, ktorého súčasťou by sa stali weboví podnikatelia svetovej triedy a ktorý by posilnil kultúru webového podnikania v Európe a vznik kurzov online otvorených širokej verejnosti s cieľom podporiť webové zručnosti a vytvoriť platformy pre poradenstvo a budovanie zručností. Posilniť právomoci a zručnosti, t. j. zintenzívnením vytvárania a nadobúdania elektronických zručností, vedeckých a tvorivých zručností, ako aj manažérskych a podnikateľských zručností zameraných na nové trhy. 	<ul style="list-style-type: none"> 2013 Prebieha
Prevody podnikov	<ul style="list-style-type: none"> Vypracovať usmernenia o najúčinnnejších programoch a najlepších postupoch na zjednodušenie prevodu podnikov vrátane opatrení na prehĺbenie a expandovanie trhov pre podniky, mapovanie dostupných programov v Európe a návrh nevyhnutných opatrení zameraných na odstránenie prípadných zostávajúcich prekážok pre cezhraničný prevod podnikov na základe činnosti pracovnej skupiny odborníkov a štúdie. 	<ul style="list-style-type: none"> 2013 – 2014
Druhé šance pre poctivých zbankrotovaných podnikateľov	<ul style="list-style-type: none"> Otvoriť verejnú konzultáciu s cieľom získať stanoviská od zúčastnených strán na témy uvedené v oznámení o novom európskom prístupe k neúspechu v podnikaní a platobnej neschopnosti vrátane poskytnutia druhej šance poctivým zbankrotovaným podnikateľom a skrátenia a zladenia obdobia na oddĺženie. 	<ul style="list-style-type: none"> 2013

Regulačná záťaž: jasnejšie a jednoduchšie pravidlá	<ul style="list-style-type: none"> • Navrhnuť právne predpisy, ktorými sa zrušia zaťažujúce požiadavky na overovanie verejných dokumentov, ktoré musia MSP predložiť pri cezhraničnom obchodovaní v rámci vnútorného trhu. • Vytvoriť pracovnú skupinu na posúdenie konkrétnych potrieb podnikateľov pôsobiacich v slobodnom povolání v súvislosti s otázkami, ako sú zjednodušenie, internacionalizácia alebo prístup k financovaniu. • Prijat' opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby viac podnikov získalo pomoc prostredníctvom siete SOLVIT v prípade, že verejné orgány porušujú ich práva na jednotnom trhu. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 • 2013 • 2013
Vzory a oslovenie špecifických skupín		
Nový spôsob vnímania: podnikatelia ako vzor	<ul style="list-style-type: none"> • V rámci Týždňa MSP zaviesť celoeurópsky deň podnikania pre študentov v poslednom ročníku sekundárneho vzdelávania. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013
Ženy	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoriť celoeurópsku interaktívnu platformu online pre školenie, poradenstvo, vzdelávanie a podnikanie pre podnikateľky, na základe ktorej budú online súčasné siete vnútroštátnych vyslancov a mentorov, ktorá rozšíri ich ponuku a pôsobnosť na vnútroštátnej a regionálnej úrovni. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 – 2015
Seniori	<ul style="list-style-type: none"> • Pomôcť asistujúcim vedúcim pracovníkom a podnikateľom v dôchodkovom veku, ktorí poskytujú novým podnikateľom poradenstvo, a podporiť vzájomné a medzigeneračné poradenstvo medzi podnikateľmi v záujme výmeny dôležitých skúseností. 	<ul style="list-style-type: none"> • 2013 – 2015
Migranti	<ul style="list-style-type: none"> • Navrhnuť politické iniciatívy s cieľom pritiahnúť podnikateľov z radov migrantov a zjednodušiť podnikanie medzi migrantmi, ktorí už majú pobyt v EÚ alebo ktorí prichádzajú z iných 	<ul style="list-style-type: none"> • 2014 – 2017

	<p>dôvodov, ako je založenie podniku, a to na základe osvedčených postupov z členských štátov.</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyzovať možnosť navrhnuť právne predpisy s cieľom odstrániť právne prekážky pre kvalifikovaných podnikateľov z radov prisťahovalcov pri zakladaní podniku a získať trvalé povolenie na pobyt. 	<ul style="list-style-type: none"> 2014 – 2017
Nezamestnaní	<ul style="list-style-type: none"> Zaviest' v roku 2014 v rámci PSCI budúci nástroj mikrofinancovania, ktorý bude zameraný na zraniteľné skupiny vrátane osôb, ktoré stratili zamestnanie alebo ktorým hrozí riziko straty zamestnania, alebo ktoré majú problémy pri opätovnom vstupe na pracovný trh. Prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu poskytnúť technickú pomoc zameranú na zriaďovanie systémov podpory pre začínajúcich mladých podnikateľov a sociálnych podnikateľov. V súvislosti s nástrojom mikrofinancovania Progress usporiadať v júni 2013 fórum pre mikrofinancovanie a podnikanie v sociálnej sfére zainteresovaných strán s cieľom zapojiť miestnych finančných sprostredkovateľov do podpory podnikania v rámci ekologického hospodárstva. Analyzovať zistenia štúdie na tému „Samostatná zárobková činnosť a podnikanie: prínos verejných služieb zamestnanosti k vytváraniu pracovných miest“, a v júni 2013 usporiadať podujatie zamerané na šírenie tejto štúdie v záujme výmeny skúseností získaných v rámci verejných služieb zamestnanosti. 	<ul style="list-style-type: none"> 2013 marec 2013 2013 2013